

EURÓPAI UNIÓ

Közös gyakorlati útmutató

**Az Európai Parlament,
a Tanács és az Európai Bizottság
közös gyakorlati útmutatója
az Európai Unió
jogszabályainak
szerkesztésében részt
vevők számára**

HU

**Az Európai Parlament,
a Tanács és az Európai Bizottság
közös gyakorlati útmutatója
az Európai Unió
jogszabályainak
szerkesztésében
rész vevők számára**

EURÓPAI UNIÓ

*A Europe Direct szolgáltatás az Európai Unióval kapcsolatos
kérdéseire segít Önnek választ találni.*

**Ingyenesen hívható telefonszám (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

[*] A legtöbb hívás és a megadott információk ingyenesek (noha egyes mobiltelefon-szolgáltatókon keresztül, telefonfülkékből és hotelekből a számot csak díjfizetés ellenében lehet hívni).

Bővebb tájékoztatást az Európai Unióról az interneten talál (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2015

Print ISBN 978-92-79-49082-8 doi:10.2880/244307 KB-02-13-228-HU-C
PDF ISBN 978-92-79-49109-2 doi:10.2880/93043 KB-02-13-228-HU-N

© Európai Unió, 2015
A sokszorosítás a forrás megjelölésével megengedett.

TARTALOMJEGYZÉK

- 5 Előszó
- 9 **Általános elvek**
(1–6. iránymutatás)
- 23 **A jogi aktus felépítése**
(7–15. iránymutatás)
- 47 **Belső és külső hivatkozások**
(16. és 17. iránymutatás)
- 57 **Módosító jogi aktusok**
(18. és 19. iránymutatás)
- 67 **Záró és hatályon kívül helyező rendelkezések, valamint mellékletek**
(20., 21. és 22. iránymutatás)

ELŐSZÓ A MÁSODIK KIADÁSHOZ

A Közös gyakorlati útmutató a kiadása óta eltelt tíz évben bizonyította, hogy az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által kidolgozott jogi aktusok világos és pontos szerkesztése során haszonnal forgatható. Az e műben foglalt elvek zsinórmértékül szolgálnak a három intézmény jogszabály-szerkesztési tevékenysége során.

Mindazonáltal az útmutató 2000. évi – magyarul 2008-ban megjelent – első kiadása óta számos változás történt az immár uniós jogban. Szükségessé vált, hogy egy új kiadásban megjelenjenek mind a már korábban elektronikus formátumban rendelkezésre álló részleges frissítések, mind pedig a Lisszaboni Szerződéssel bevezetett újítások miatti kiigazítások¹.

E kiadás tartalmaz továbbá bizonyos egyszerűsítéseket, és figyelembe veszi az utóbbi időben bekövetkezett változásokat. A jövőben további változásokra kell számítani, amelyeket az útmutató szövegébe majd kellő időben be kell illeszteni a jogszabályszerkesztés kérdéseivel foglalkozó csoportnak², amelynek feladata lesz ezentúl az útmutató állandó frissítése.

A Közös gyakorlati útmutató a jogszabályszerkesztés általános elveinek alapgyűjteménye. Mindegyik intézmény együtt használja ezt az útmutatót egyébként, az illető intézmény saját egységesített szövegmintáit és részletesebben kifejtett gyakorlati szabályait tartalmazó segédeszközökkel.

Kívánjuk, hogy az így kiigazított és naprakésszé tett útmutató továbbra is járuljon hozzá tartósan az Unió jogi aktusainak minőségéhez.

Kelt Brüsszelben, 2013. július 11-én.

*az Európai Parlament
Jogi Szolgálatáról*

Christian PENNERA
jogtanácsos

*a Tanács
Jogi Szolgálatáról*

Hubert LEGAL
jogtanácsos

*a Bizottság
Jogi Szolgálatáról*

Luis ROMERO REQUENA
főigazgató

¹ E kiadásban az 1998. évi intézményközi megállapodással (lásd az első kiadáshoz írt előszót) elfogadott, az útmutató pontjait bevezető közös iránymutatások szövegét is néhány vonatkozásban hozzá kellett igazítani e változásokhoz.

² E csoport 2010-ben jött létre azzal a céllal, hogy megkönnyítse a három intézmény közötti együttműködést a jogszabályszerkesztés területén.

ELŐSZÓ AZ ELSŐ KIADÁSHOZ

A közösségi jogszabályok jobb érthetősége és helyes végrehajtása érdekében alapvető fontosságú helyes megszerkesztésük. A közösségi intézmények által elfogadott jogi aktusokat érthető és következetes módon, a megjelenítés és a jogszabályszerkesztés egységes elveivel összhangban kell kidolgozni, azért, hogy a polgárok és a gazdasági szereplők megismerhessék jogaikat és kötelezettségeiket, illetve hogy a bíróságok érvényesíteni tudják ezeket, valamint, hogy szükség esetén a tagállamok e jogi aktusokat helyesen, kellő időben át tudják ültetni.

Az Európai Tanács 1992-es edinburgh-i ülése óta a helyes jogszabályszerkesztés elveinek megfelelő világosabb, egyszerűbb jogi aktusok révén megvalósuló jobb jogalkotás szükségességét a legfelső politikai szinten ismerték fel. Mind a Tanács, mind a Bizottság tett lépéseket ezen igény kielégítésére³. Az Amszterdami Szerződés záróokmányához csatolt, a közösségi jogszabályok szerkesztésének minőségéről szóló 39. számú nyilatkozat is ezt az igényt erősítette. E nyilatkozat eredményeképp a közösségi jogi aktusok elfogadására irányuló eljárásban részt vevő három intézmény, az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság az 1998. december 22-i intézményközi megállapodással⁴ közös iránymutatásokat fogadott el, amelyek célja, hogy javítsák a közösségi jogszabályok szerkesztésének minőségét.

Ezt az útmutatót a három intézmény jogi szolgálata készítette az említett intézményközi megállapodás alapján, ezen iránymutatások tartalmának részletezése és hatásainak magyarázata céljából, úgy, hogy minden iránymutatáshoz egyenként fűztek észrevételt, és azokat példákkal illusztrálták. Ezen útmutató mindazok számára készült, akik a leggyakoribb közösségi jogi aktusok szerkesztésében részt vesznek. Továbbá remélhetőleg ösztönzőként hat az intézmények bármely jogi aktusára nézve, függetlenül attól, hogy azok a közösségi Szerződések keretében vagy az Európai Unióról szóló szerződésnek a közös kül- és biztonságpolitikával, valamint a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködéssel kapcsolatos címei keretében készülnek.

E közös gyakorlati útmutatót olyan egyéb különös dokumentumokkal együtt kell használni, mint a Tanácsnak az Európai Unió Tanácsa keretében elfogadott jogi aktusok formájára vonatkozó kiadványa, a Bizottság jogszabály-szerkesztési kézikönyve, az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványainak Hivatala által

³ A Tanács 1993. június 8-i állásfoglalása a közösségijogszabály-szerkesztés minőségéről [HL C 166., 1993.6.17., 1. o.].
Bizottság: Általános iránymutatások a jogalkotási politikáról, SEC dokumentum (1995) 2255/7, 1996.1.18.

⁴ 1998. december 22-i intézményközi megállapodás a közösségi jogszabályok szövegezésének minőségére vonatkozó közös iránymutatásokról [HL C 73., 1999.3.17., 1. o.].

kiadott Intézményközi kiadványszerkesztési útmutató vagy a LegisWrite-ban szereplő minták. Mindig hasznos és gyakran elengedhetetlen lesz továbbá a Szerződések vonatkozó rendelkezéseire és az adott terület legfontosabb jogi aktusaira hivatkozni.

Nyomatékosan javasoljuk, hogy a három intézmény alkalmazottai használják ezt az útmutatót, és hogy észrevételeikkel gazdagítsák. Az észrevételeket a jogszabályszerkesztés minőségéért felelős intézményközi csoportnak kell megküldeni, amely folyamatosan frissíti az útmutatót.

A három jogi szolgálat bízik abban, hogy ez az útmutató valamilyen módon segítséget nyújt mindazoknak, akik a jogi aktusok szerkesztésében részt vesznek. Ily módon hozzájárulhatnak azon célhoz, hogy az európai polgárok számára olyan jogszabályok készüljenek, amelyek egyértelművé teszik az Európai Unió céljait és a célok eléréséhez szükséges eszközöket.

Kelt Brüsszelben, 2000. március 16-án.

*az Európai Parlament
Jogi Szolgálatára részéről*

Gregorio GARZÓN CLARIANA
jogtanácsos

*a Tanács
Jogi Szolgálatára részéről*

Jean-Claude PIRIS
jogtanácsos

*a Bizottság
Jogi Szolgálatára részéről*

Jean-Louis DEWOST
főigazgató

Általános elvek

(1–6. iránymutatás)

1.

AZ UNIÓS JOGI AKTUSOKAT VILÁGOSAN, EGYSZERŰEN ÉS PONTOSAN KELL MEGSZERKESZTENI*.

- 1.1.** A jogi aktus szövege:
- > **világos**, könnyen érthető és egyértelmű;
 - > **egyszerű** és tömör, szükségtelen elemektől mentes;
 - > **pontos**, az olvasó minden bizonytalanságát eloszlató kell, hogy legyen.
- 1.2.** Ezen ésszerűségi elv olyan általános jogelvek kifejeződése is egyben, mint:
- > a polgárok törvény előtti egyenlősége abban az értelemben, hogy biztosítani kell, hogy a jog mindenki számára hozzáférhető és érthető legyen;
 - > a jogbiztonság abban az értelemben, hogy a jogalkalmazás módja kiszámítható kell, hogy legyen.
- 1.2.1.** Ez az elv különösen fontos az uniós jogi aktusok esetében, amelyeknek egy összetett, multikulturális és többnyelvű rendszerbe kell illeszkedniük (lásd az 5. iránymutatást).
- 1.2.2.** Ezen elv alkalmazásának kettős célja van: a jogi aktusok érthetőbbé tétele és a rossz jogszabályszerkesztésből eredő jogviták elkerülése.
- 1.3.** A nem kellően világos rendelkezéseket az Európai Unió Bírósága megszorítóan értelmezheti. Ez ahhoz vezet, hogy az eredeti céllal – ti. az adott rendelkezésről folytatott tárgyalások során felmerülő problémák megoldására kitalált többértelmű megfogalmazásnak a szövegbe foglalásával – épp ellentétes eredmény születhet⁵.
- 1.4.** Az egyszerűség és a pontosság követelménye nyilvánvalóan ütközhet. Az egyszerűsítés gyakran a pontosság rovására valósul meg és fordítva. A gyakorlatban úgy kell egyensúlyt teremteni, hogy a rendelkezés a lehető legpontosabb legyen, anélkül, hogy megértése túl nehézkes lenne. Ez az egyensúly változhat a rendelkezés címzettjeitől függően (lásd a 3. iránymutatást).

[*] A Közös gyakorlati útmutató jelen kiadása magyar változatának szövege egyes részeiben kiigazításon esett át, figyelembe véve különösen a Lisszaboni Szerződéssel bevezetett módosításokat.

⁵ Lásd a C-6/98. sz., ARD kontra Pro Sieben ügyben hozott ítéletet [EBHT 1999., I-7599. o.].

Példa olyan szövegre, ahol nem valósult meg ez az egyensúly:

„Kötelező [termék]jelölési rendszert kell bevezetni, amely valamennyi tagállamban 2000. január 1-jétől kezdődően kötelező. Ez a kötelező rendszer azonban nem zárja ki annak lehetőségét, hogy valamely tagállam a rendszer fakultatív alkalmazása mellett döntsön az ugyanazon tagállamban árusított [termékek esetén].”

- 1.4.1. A jogszabályszerkesztőnek meg kell kísérelnie a jogalkotói szándékot egyszerű fogalmakra lebontani, annak érdekében, hogy azt egyszerű kifejezésekkel tolmácsolhassa. Amennyire lehetséges, köznyelvi fordulatokat kell használni. Az egyértelmű megfogalmazás szükség esetén elsőbbséget élvez a stílus ékességével szemben. Kerülni kell például a rokonértelmű szavak és különböző kifejezések használatát ugyanazon gondolat kifejezésére.
- 1.4.2. A nyelvtanilag helyes és az írásjeleket megfelelően alkalmazó jogszabályszerkesztés megkönnyíti a szöveg helyes megértését és más nyelvekre való lefordítását (lásd az 5. iránymutatást).

2.

AZ UNIÓS JOGI AKTUST AZ ÉRINTETT JOGI AKTUS TÍPUSÁNAK ÉS KÜLÖNÖSEN ANNAK FIGYELEMBEVÉTELÉVEL KELL MEGSZERKESZTENI, HOGY A JOGI AKTUS KÖTELEZŐ EREJŰ-E (RENDELET, IRÁNYELV, HATÁROZAT, AJÁNLÁS VAGY EGYÉB JOGI AKTUS).

- 2.1. Az egyes jogi aktusokra sajátos követelmények vonatkoznak mind az egységesített alaki követelmények, mind az egységesített szövegminták tekintetében (lásd a 15. iránymutatást).
- 2.2. A jogszabályszerkesztési stílusnak figyelemmel kell lennie a jogi aktus típusára.
 - 2.2.1. Mivel a rendeletek közvetlenül alkalmazandók és teljes egészükben kötelezők, rendelkezéseiket úgy kell megszerkeszteni, hogy a címzetteknek ne legyen kétségük az azokból eredő jogokat és kötelezettségeket illetően: el kell ezért kerülni a köztes nemzeti hatóságokra való hivatkozásokat, kivéve, ha a jogi aktus a tagállamok részéről kiegészítő intézkedést ír elő:

Példa:

„Minden vállalat köteles nyilvántartást vezetni...”

2.2.2. Az irányelv címzettjei a tagállamok:*Példa:*

„A tagállamok biztosítják, hogy minden vállalat nyilvántartást vezessen...”

Az irányelvek emellett kevésbé részletes megfogalmazást igényelnek annak érdekében, hogy a tagállamok számára elegendő mérlegelési lehetőség maradjon az átültetés során. Ha a rendelkező rész túl részletes, és nem hagy ilyen mérlegelési lehetőséget, az irányelv helyett a rendelet a megfelelő eszköz.

2.2.3. A határozatokat a címzettjeikre figyelemmel kell megszerkeszteni úgy, hogy ugyanakkor alapvetően megfeleljenek az általános hatályú jogi aktusokra vonatkozó alaki követelményeknek:*Példa:*

„Az afrikai sertéspestis ...-án megerősített kitörésének leküzdésére [a tagállam] uniós pénzügyi támogatásban részesülhet...”

2.2.4. Az ajánlások nyelvezetének figyelemmel kell lennie arra, hogy rendelkezéseik nem kötelezőek:*Példa:*

„Ajánlott, hogy a tagállamok...”

2.3. A jogi aktus szerkesztésénél figyelembe kell venni, hogy az adott jogi aktus kötelező erejű-e.**2.3.1. Az ige és az igeidő megválasztása függ a jogi aktus típusától és a nyelvtől, valamint attól, hogy preambulumbekendésekről vagy a rendelkező részről van-e szó (lásd a 10. és 12. iránymutatást).****2.3.2. A kötelező erejű jogi aktusok rendelkező részében a magyar és a francia jelen időt használ, míg az angol általában a „shall” segédigét alkalmazza. E nyelveken lehetőleg kerülni kell a jövő idő használatát.****2.3.3. Ezzel szemben nem kötelező erejű jogi aktusoknál tilos a felszólító mód vagy a kötelező erejű aktusokhoz túl közel eső felépítés vagy megfogalmazás.**

3.

A JOGI AKTUS SZERKESZTÉSÉNÉL FIGYELEMMEL KELL LENNI AZOKRA A SZEMÉLYEKRE, AKIKRE VAGY AMELYEKRE AZ ADOTT JOGI AKTUS ALKALMAZANDÓ LESZ, ANNAK ÉRDEKÉBEN, HOGY LEHETŐVÉ TEGYÉK SZÁMUKRA JOGAIK ÉS KÖTELEZETTSÉGEIK EGYÉRTELMI MEGÁLLAPÍTÁSÁT, VALAMINT FIGYELEMMEL KELL LENNI A JOGI AKTUS VÉGREHAJTÁSÁÉRT FELELŐS SZEMÉLYEKRE.

- 3.1.** A jogi aktusok címzetti köre több csoportra oszlik, a lakosság egészétől meghatározott területek szakértőig. Minden csoport részéről jogos elvárás, hogy a jogszabályok számukra érthető nyelvezettel készüljenek.
- 3.2.** Mind az indokolás, mind a jogi aktusok hatályba léptető kifejezései esetében kellőképpen figyelembe kell venni, ha ezen aktusok címzettjeiként különböző csoportokhoz tartozó személyek szerepelnek.
- 3.3.** Ez az elv megkönnyítheti a tagállami jogrendbe való átültetést is.
- 3.4.** A címzettekén kívül a jogi aktus a nemzeti hatóságok különböző szinteken, például a köztisztviselők, tudósok és bírák révén történő beavatkozását is maga után vonja. A jogi aktus nyelvezetének tekintettel kell lennie arra, hogy a szövegek tartalmazhatnak olyan technikai előírásokat, amelyek végrehajtása az adott területre szakosodott tisztviselőkre tartozik.

Példa célzott jogszabályszerkezésre:

„3. cikk

Az Európai Bankjegyszakértői Központ és a hamispénz-adatbázis

(1) Az Európai Bankjegyszakértői Központot (CAC) és a KBER hamispénz-adatbázisát (CCD) az EKB hozza létre és annak keretében működik. A CAC létrehozásának célja az EKB és az NKB-k által kibocsátott euróbankjegyek hamisításával kapcsolatos technikai vizsgálatok és adatok központosítása. Az euróbankjegyek hamisításával kapcsolatos valamennyi lényeges műszaki és statisztikai adatot a CCD-ben kell tárolni.

(2) ...

(3) A jogszabályi korlátozások figyelembevételével az NKB-k a CAC rendelkezésére bocsátják a birtokukban lévő új euróbankjegy-hamisítványokat, műszaki vizsgálat és központi osztályba sorolás céljából. Az NKB-k végzik annak előzetes értékelését, hogy egy adott hamisítvány valamely osztályba sorolt fajtába vagy új kategóriába tartozik-e.”

4.

A JOGI AKTUS RENDELKEZÉSEINEK TÖMÖRNEK, TARTALMUKNAK PEDIG A LEHETŐ LEGEGYNEMŰBBNEK KELL LENNIE. KERÜLNI KELL A TÚLSÁGOSAN HOSSZÚ CIKKEKET ÉS MONDATOKAT, A SZÜKSÉGTELENŰL BONYOLULT MEGFOGALMAZÁST ÉS A RÖVIDÍTÉSEK TÚLZOTT HASZNÁLATÁT.

- 4.1. A jó jogalkotói stílus jellemzője a szöveg fő gondolatainak tömör kifejezése. Az olvasó számára a szöveg megvilágítását szolgáló magyarázó szakaszok értelmezési problémákhoz vezethetnek.
- 4.2. A szövegen belül egyneműsége (az egyes részek közötti összhangra) kell törekedni.
 - 4.2.1. A hatályt (alkalmazási kört) az egész jogi aktusban szem előtt kell tartani. A jogok és kötelezettségek nem terjedhetnek túl azokon, amelyeket a szóban forgó jogi aktus a hatálya alá tartozóként határoz meg, és nem terjedhetnek ki más területekre.
 - 4.2.2. A jogoknak és kötelezettségeknek egymással ellentmondásmentes összhangban kell lenniük.
 - 4.2.3. Alapvetően ideiglenes jellegű szöveg nem tartalmazhat állandó jellegű rendelkezéseket.
- 4.3. A jogi aktusoknak a többi uniós jogi aktussal is összhangban kell állniuk.
 - 4.3.1. Különösen kerülni kell az adott területen belüli egyéb jogi aktusokkal való átfedéseket és ellentmondásokat.
 - 4.3.2. Ki kell zárni továbbá az olyan eseteket, amelyek kétséges teszik egyéb jogi aktusok alkalmazhatóságát (lásd még a 21. iránymutatást).
- 4.4. Minden egyes mondat mindössze egy gondolatot tartalmazzon, a cikkeknek pedig, amennyiben egynél több mondatból állnak, egymással logikai összefüggésben álló gondolatokat kell egybegyűjteniük. A szöveget az indokolás menetét követő, könnyen összevethető alrészekre kell bontani (lásd a 15. iránymutatáshoz tartozó táblázatot), mivel a túl nagy egységet alkotó szöveg esetén nehezebb mind a vizuális, mind az intellektuális megértés. Ez azonban nem vezethet a mondatok mesterséges és túlzott töredezettségéhez.

4.5. Minden cikk szerkesztése során a lehető legegyszerűbb szerkezetet kell megtalálni.

4.5.1. Az értelmezés szempontjából nem szükséges, az érthetőség érdekében pedig nem kívánatos, hogy a teljes szabályozási tárgyat egyetlen cikk fedje le. Sokkal jobb, ha az adott kérdést több cikk tárgyalja, amelyeket végül egy szakasz fog egybe (lásd a 15. iránymutatást).

4.5.2. A cikkek, különösen a jogi aktus kidolgozásának kezdeti szakaszában, ne legyenek túl bonyolult szerkezetűek. A jogi aktusok tervezetei és a jogi aktusokra irányuló javaslatok az elfogadási eljárás során egyeztetések és tárgyalások eredményétől függnnek, amelyek a legtöbb esetben további kiegészítéseket és pontosításokat eredményeznek. A jogi aktus későbbi, gyakran nagyszámú módosításait szintén nehéz lesz beiktatni, amennyiben a cikkek már eleve túlszűfoltak.

Példa a fenti elveknek nem megfelelő szövegre :

„(4) A tagállamok tehetnek a (2) bekezdéstől történő eltérésre irányuló intézkedéseket egy adott, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás tekintetében, ha a következő feltételek teljesülnek:

a) az intézkedés:

i. szükséges, a következő okok egyike miatt:

- közrend, különösen a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése és üldözése, ideértve a kiskorúak védelmét és a faji, nemi, vallási vagy nemzeti alapú bármilyen gyűlöletre uszítás és az egyének emberi méltóságának megsértése elleni küzdelmet,
- közegészség-védelem,
- közbiztonság, ideértve a nemzetbiztonsági és honvédelmi érdekek védelmét,
- a fogyasztók védelme, ideértve a befektetők védelmét is;

ii. egy olyan, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás ellen irányul, amely az i. alpontban említett célokat sérti, vagy e célokat komolyan és súlyosan veszélyezteti;

iii. az említett célokkal arányos;

- b) a szóban forgó intézkedés meghozatala előtt és a bírósági eljárás sérelme nélkül, ideértve az előzetes eljárásokat és a bünyügyi nyomozás keretében végrehajtott intézkedéseket, a tagállam:
- felkérte az [1] bekezdésben említett tagállamot, hogy intézkedjen, és az utóbbi ezt nem tette meg, vagy az intézkedések nem voltak megfelelőek,
 - közölte a Bizottsággal és az [1] bekezdésben említett tagállammal, hogy ilyen intézkedést szándékozik tenni.”

- 4.6.** Olykor könnyebb bonyolult mondatokat alkotni, mint törekedni a tartalom világos szöveget eredményező összefoglalására. Ez a törekvés azonban alapvető fontosságú a szövegek könnyű érthetősége és fordíthatósága szempontjából.
- 4.7.** A rövidítések használatának mértéke a lehetséges címzettek körétől függ. A rövidítésnek számukra ismertnek kell lennie, vagy jelentését az első használat alkalmával egyértelműen meg kell határozni [például „Európai Központi Bank (EKB)”; „nemzetközi bankszámlaszám (a továbbiakban: IBAN)”].

5.

**AZ ELFOGADÁSUKHOZ VEZETŐ ELJÁRÁS
SORÁN A JOGI AKTUSOK TERVEZETEIT OLYAN
KIFEJEZÉSEKKEL ÉS MONDATSZERKEZETEKEL KELL
MEGSZÖVEGEZNI, AMELYEK FIGYELEMBE VESZIK
AZ UNIÓS JOGALKOTÁS TÖBBNYELVŰ JELLEGÉT;
AZ EGYES NEMZETI JOGRENDSZEREKRE JELLEMZŐ
FOGALMAKAT, ILLETVE SZAKKIFEJEZÉSEKET
KÖRÜLTEKINTÉSSEL KELL ALKALMAZNI.**

- 5.1.** Általános hatályú jogi aktus szerkesztése során mindig figyelemmel kell lenni arra, hogy a szöveg megfeleljen az 1. tanácsi rendelet követelményeinek, amelynek értelmében a jogi aktusok szövegét valamennyi hivatalos nyelven el kell készíteni. Ez a nemzeti jogszabályok szerkesztéséhez képest további követelményekkel jár.
- 5.2.** **Egyrészt**, az eredeti szövegnek különösen egyszerűnek, világosnak és egyértelműnek kell lennie, mivel akár a legcsekélyebb túlbonyolítás vagy kétértelműség is pontatlansághoz, közelítő megoldáshoz vagy félrefordításhoz vezethet egy vagy több uniós nyelven.

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

„[X termék] piaci ára az alábbi nemzeti adókat és díjakat nem tartalmazó, gyártelepi ár:

- a) a nagytételben csomagolt, friss termék ára;
- b) [X EUR] összeggel növelve a szükséges szállítási költségek figyelembevétele érdekében.”

Ilyen esetben kerülni kell a felsorolást, helyette az alábbi szöveg javasolt:

„[X termék] piaci ára a nagytételben csomagolt friss termék nemzeti adókat és díjakat nem tartalmazó, gyártelepi ára.

Ezeket az árakat [X EUR] összeggel kell növelni a szükséges szállítási költségek figyelembevétele érdekében.”

- 5.2.1. Kerülni kell a hiányos vagy összevont mondatokat. A jogszabályszerkesztő ne próbáljon meg ezekkel élni olyan összetett tartalom közvetítése során, amely hosszabb kifejtést igényel.**

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

„Ha a termékek nem felelnek meg az 5. cikkben megállapított követelményeknek, a tagállamok meghoznak minden szükséges intézkedést ezen termékek forgalmazásának korlátozására vagy tilalmára annak biztosítása érdekében, hogy kivonják őket a forgalomból, figyelembe véve a tagállamok által az egyéb eshetőségre vonatkozó bírságokat.”

Javasolt szöveg:

„Ha a termékek nem felelnek meg az 5. cikkben megállapított követelményeknek, a tagállamok meghoznak minden szükséges intézkedést e termékek forgalmazásának korlátozása, tilalma vagy a forgalomból való kivonásuk biztosítása érdekében.

A tagállamok meghatározzák az említett korlátozó, tiltó vagy a forgalomból kivonó intézkedések megsértése esetén alkalmazandó szankciókat.”

- 5.2.2. Kerülni kell a túl bonyolult, több kiegészítést, alárendelt mellékmondatokat, illetve közbeékelte mondatokat tartalmazó mondatokat.**

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

„Valamennyi szerződő fél részére hozzáférést kell biztosítani a kutatási eredményekhez azzal, hogy a kutatóintézeteknek lehetőségük van fenntartani a későbbi kutatási projektek eredményeinek felhasználási jogát.”

Javasolt szöveg:

„Valamennyi szerződő fél részére hozzáférést kell biztosítani a kutatási eredményekhez.

A kutatóintézetek azonban fenntarthatják a későbbi kutatási projektek eredményeinek felhasználási jogát.”

- 5.2.3.** A mondat különböző részei közötti nyelvtani kapcsolatnak világosnak kell lennie. Nem lehet kétség afelől, hogy pl. egy jelző egy vagy több főnévhez kapcsolódik-e.

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

a francia: „pour comprendre et pouvoir appliquer correctement ces normes” kétféle jelentéssel bírhat:

.....e rendelkezések megértése és helyes alkalmazása érdekében...”

vagy

.....e rendelkezések helyes megértése és alkalmazása érdekében.”

- 5.2.4.** Szintén kerülni kell a zsargont, a divatos szavakat, illetve az általánosan elfogadott jogi jelentésüktől eltérő értelemben használt latin kifejezéseket.

- 5.3.** Másrészt, további problémát okozhat a fordításban az olyan – különösen jogi – kifejezéseknek és fordulatoknak a használata, amelyek túl szorosan kötődnek egy bizonyos nyelvhez vagy nemzeti jogrendszerhez.

Különösen az alábbi két problémát kell a jogszabályszerkesztőnek szem előtt tartania.

- 5.3.1.** A szöveg megalkotásának nyelvében gyakran előforduló egyes kifejezéseknek nem feltétlenül találjuk meg a megfelelőjét más uniós nyelvben. Más nyelveken ezért csak körülírások és közelítő megoldások használatával fordíthatók le, ami jelentésbeli eltérésekhez vezet a különböző nyelvi változatok között. Ezért lehetőleg kerülni kell az olyan kifejezéseket, amelyek túlságosan egy adott nyelvhez kötődnek.

- 5.3.2.** A jogi terminológia terén kerülni kell azokat a kifejezéseket, amelyek túlszorosan kötődnek egy adott nemzeti jogrendszerhez.

Példa:

A francia jogban jól ismert „faute” fogalmának nincs pontos megfelelője más jogrendszerekben (különösképpen az angol és a német jogban); ezért szövegkörnyezettől függően más nyelvekre könnyen lefordítható fogalmakat – „illegalitét”, „manquement” (egy kötelezettség tekintetében) stb. (magyarul: „jogellenesség”, „mulasztás/kötelezettségsgzegés” stb.) – kell helyette használni.

- 5.4.** A cél – a lehetőségekhez mérten, illetve figyelembe véve az uniós jog és terminológiájának különleges jellegét – az, hogy a jogi aktusokat az egyes tagállamokban alkalmazó és értelmező személyek

(köztisztviselők, bírák, jogászok stb.) az uniós jogi aktusokat ne negatív értelemben vett „fordításnak” tekintsék, hanem olyan szövegnek, amely megfelel egy bizonyos jogalkotói stílusnak. A tükörszavakkal telezsúfolt szövegek, szó szerinti fordítások vagy a nehezen érthető zsargon mind-mind alapul szolgálhatnak az uniós jog kritikájához, és azt eredményezik, hogy az uniós jog idegennek hat.

5.5. Végül két gyakorlati észrevételt kell tenni az eredeti szöveg és annak fordításai közötti kapcsolatáról.

5.5.1. A jogszabályszerkesztőnek mindenképp biztosítania kell, hogy a fordítók rögtön azonosítani tudják azokat a forrásokat, amelyekre az eredeti szöveg épül. Ha az eredeti szövegben valamely részt már meglévő szövegből (pl. Szerződés, irányelv, rendelet stb.) vettek, ennek világosan ki kell derülnie a szövegből, vagy azt külön fel kell tüntetni, ha szükséges, megfelelő elektronikus úton. Fennáll annak veszélye, hogy a forráshivatkozás nélküli rejtett idézeteket egy vagy több nyelvre szabadon fogják lefordítani, noha a jogszabályszerkesztő szándéka kifejezetten az volt, hogy a már meglévő rendelkezés hiteles szövegét használja.

5.5.2. Másrészt a jogszabályszerkesztőnek be kell látnia, hogy rendkívül hasznosak lehetnek a fordítók és általánosabban véve a szöveg nyelvi ellenőrzését végző valamennyi egység észrevételei. Az ilyen ellenőrzések lehetővé teszik bármilyen, az eredeti szövegben fellelhető hiba és többértelműség azonosítását akkor is, ha a szöveg hosszadalmas egyeztetések során alakult ki, sőt még akkor is – vagy talán különösképpen akkor – amikor a szöveget előzőleg már többen alaposan megvitatták. Ily módon a jogszabályszerkesztő értesülhet a felmerült problémákról. Számos esetben a legjobb megoldás inkább az eredeti szöveg, mintsem a fordítás módosítása.

6.

A JOGI AKTUSBAN HASZNÁLT TERMINOLÓGIÁNAK AZ ADOTT JOGI AKTUSON BELÜL KÖVETKEZETESNEK, ÉS A MÁR HATÁLYBAN LÉVŐ JOGI AKTUSOKKAL – KÜLÖNÖSEN AZ UGYANARRA A TERÜLETRE VONATKOZÓ JOGI AKTUSOKKAL – ÖSSZHANGBAN KELL LENNIE.

AZONOS FOGALMAKAT UGYANAZOKKAL A KIFEJEZÉSEKKEL KELL JELÖLNI, LEHETŐSÉG SZERINT NEM ELTÉRVE A KÖZNAPI, JOGI, ILLETVE SZAKNYELVBEN HASZNÁLTOS JELENTÉSÜKTŐL.

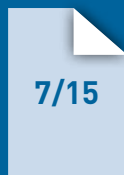
- 6.1.** A szövegnek következetesnek kell lennie az adott jogi aktus megértésének és értelmezésének elősegítése érdekében. Megkülönböztethető a csak terminológiai vonatkozásokat érintő alaki következetesség és a jogi aktus mint egész logikai felépítésével kapcsolatos, szélesebb értelemben vett tartalmi következetesség.

Alaki következetesség

- 6.2.** A terminológiai következetesség azt jelenti, hogy ugyanazokat a kifejezéseket kell használni ugyanazon fogalmak megjelölésére, illetve hogy azonos kifejezések nem használhatók különböző fogalmak megjelölésére. A cél az, hogy egy kifejezés jelentését illetően ne maradjon többértelműség, ellentmondás vagy kétség. Azonos tárgyat azonos, eltérő tárgyakat pedig eltérő kifejezésekkel kell jelölni.
- 6.2.1.** Ez nemcsak az adott jogi aktus rendelkezéseire és mellékleteire vonatkozik, hanem az ahhoz kapcsolódó jogi aktusok rendelkezéseire is, különösen a végrehajtást célzó jogi aktusokra, valamint az adott terület minden egyéb jogi aktusára. A terminológiának alapvetően összhangban kell lennie a hatályos jogszabályokkal.
- 6.2.2.** A szavakat köznapi értelmükben kell használni. Ha egy szó köznapi, illetve szaknyelvi jelentése eltér a jogi nyelvezetben használatos jelentésétől, akkor a megfogalmazással a többértelműséget teljesen ki kell kiküszöbölni.
- 6.2.3.** A pontosság és az értelmezési problémák elkerülése érdekében szükség lehet valamely fogalom meghatározására (lásd a 14. iránymutatást).

Tartalmi következetesség

- 6.3.** A terminológia következetességét a jogi aktus tartalma tekintetében is ellenőrizni kell. A jogi aktusban nem lehetnek belső ellentmondások.
- 6.4.** A fogalom meghatározásokat a jogi aktus egészében figyelembe kell venni. A meghatározott fogalmakat egységes módon kell használni, tartalmuk pedig nem térhet el az adott fogalom meghatározásuktól.

A jogi aktus felépítése

(7–15. iránymutatás)

7.**MINDEN ÁLTALÁNOS HATÁLYÚ JOGI AKTUST
ÁLLANDÓ SZERKEZET (MEGJELÖLÉS – PREAMBULUM
– RENDELKEZŐ RÉSZ – ADOTT ESETBEN
MELLÉKLETEK) SZERINT KELL MEGSZERKESZTENI.**

- 7.1.** A jogi aktus elején található a „megjelölés”, amely a jogi aktus azonosítását szolgáló valamennyi információt tartalmazza. Ezt bizonyos technikai adatok (hivatkozás a hiteles nyelvi változatra, EGT-vonatkozás, sorszám) követhetik, amelyeket adott esetben a cím és a preambulumbékezdések közé kell illeszteni.
- 7.2.** A „preambulum” a jogi aktus megjelölése és rendelkező része között található szövegrész, vagyis a bevezető hivatkozások, a preambulumbékezdések, és az azokat megelőző, illetve követő ünnepélyes fordulatok.
- 7.3.** A „rendelkező rész” a jogi aktus normatív részét képezi. Cikkekből áll, amelyek részekre, címekre, fejezetekre és szakaszokra tagolhatók (lásd a 15. iránymutatáshoz tartozó táblázatot), és amelyekhez mellékletek kapcsolódhatnak.

Az állandó szerkezet részeit illetően lásd az egyes részokról szóló iránymutatásokat.

8.**A JOGI AKTUS CÍMÉNEK A LEHETŐ LEGTÖMÖREBB ÉS
LEGTELJESEBB MÓDON MEG KELL JELÖLNIE A JOGI
AKTUS TÁRGYÁT, ÚGY, HOGY NEM VEZETHETI FÉLRE
AZ OLVASÓT A RENDELKEZŐ RÉSZ TARTALMÁT
ILLETŐEN. ADOTT ESETBEN A JOGI AKTUS
MEGJELÖLÉSÉT EGY RÖVID CÍM IS KÖVETHETI.**

- 8.1.** A címnek, azaz a „megjelölésben” a jogi aktus fő tárgyára vonatkozó szövegrésznek lehetővé kell tennie különösen annak meghatározását, hogy kit érint a jogi aktus (és ki az, akit nem). A címnek a jogi aktus tartalmát a lehető legvilágosabban meg kell jelölnie. A jogszabályszerkesztők ne terheljék a címet oda nem illő információkkal, hanem használjanak inkább az uniós

jog különböző területeire jellemző kulcsszavakat (ebben az összefüggésben érdemes utalni az EUR-Lex uniós jogi adatbázisban elérhető „Hatályos európai uniós jogszabályok jegyzéke” analitikus felépítésére).

A jogszabályszerkesztőknek ezért meg kell fontolniuk, hogy a cím milyen információkat tartalmazzon annak érdekében, hogy a közvetlenül érintett olvasót (például: nem minden gazdálkodót, hanem minden almatermesztőt) az adott jogi aktus elolvasására ösztönözze.

- 8.2.** A jogi aktus címének különböznie kell a többi hatályos jogi aktus címétől (lásd azonban a 8.3. pontot).
- 8.3.** A korábbi jogi aktusokat módosító jogi aktusok különleges esetként képeznek. A cím ilyen esetben hiányos, ha nem említi valamennyi módosított jogi aktust szám szerint. Ilyen hivatkozás nélkül nem lehet megtalálni egy adott jogi aktus valamennyi módosítását. Ha a szóban forgó jogi aktus egyetlen célja egy másik jogi aktus módosítása, akkor vagy a módosítandó jogi aktus címét és számát kell feltüntetni, vagy annak számát és a módosítás konkrét célját (lásd a 18.9. és 18.10. pontot). Ezzel szemben, ha a szóban forgó jogi aktus önálló rendelkezéseket állapít meg, és következőképpen a másik jogi aktust pusztán e rendelkezésekkel összefüggésben módosítja, a módosított jogi aktusnak csak a számát kell feltüntetni (lásd a 19.3. pontot).

Rövid cím

- 8.4.** Az uniós jogban – amelyben a jogi aktusokat betűk és számok kombinációjával azonosítjuk (pl. „(EU) 2015/35”) – a jogi aktusok rövid címének kisebb a jelentősége, mint azokban a rendszerekben, amelyek nem számozzák ily módon a jogszabályokat. Bizonyos esetekben mégis a rövid cím alkalmazása terjedt el a gyakorlatban (pl. 1234/2007/EK rendelet = „az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet”). Annak ellenére, hogy egyszerű megoldásnak tűnhet, a jogi aktusokra való, rövid címekkel történő hivatkozás az uniós jogi aktusok pontosságát és belső összhangját veszélyeztetheti. Ezért ezt a módszert olyan különleges esetekre kell fenntartani, amikor az jelentős mértékben segíti a cím olvasó általi megértését.
- 8.5.** A jogi aktus elfogadása során kerülendő a jogi aktus címét követő rövid cím alkotása, mert csak bonyolítja a címet anélkül, hogy megoldaná a rövid cím használatának kérdését az illető jogi aktuson belül, illetőleg a később elfogadásra kerülő jogi aktusokban.

A 8.4. pontban foglalt fenntartás mellett, lehetőség van arra, hogy valamely jogi aktusra rövid címmel történjék hivatkozás az e hivatkozást tartalmazó jogi aktus könnyebb megértése érdekében. Ebben az esetben a választott rövid címnek a hivatkozást tartalmazó jogi aktus szövegében – a többi rövidítéshez hasonlóan – zárójelben és adott esetben „a továbbiakban:” szavakat követően kell szerepelnie.

Összegzőképpen:

8.6. A jogi aktus megjelölésének az alábbiakat kell tartalmaznia:

- (1) a jogi aktus típusa (rendelet, irányelv, határozat, adott esetben feltüntetve, hogy „felhatalmazáson alapuló” vagy „végrehajtási”);
- (2) az érintett terület betűszavas rövid megjelölése (EU, KKBP vagy Euratom), az évszám és a jogi aktus száma⁶;
- (3) a jogi aktust elfogadó intézmény(ek) neve;
- (4) az aláírás napja (a rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott jogi aktusok, a költségvetés, valamint az Európai Parlament és Tanács által elfogadott költségvetési határozatok esetében) vagy az elfogadás napja;
- (5) a cím, vagyis a tárgy tömör megjelölése.

9.

A BEVEZETŐ HIVATKOZÁSOK CÉLJA A JOGI AKTUS JOGALAPJÁNAK ÉS A JOGI AKTUS ELFOGADÁSÁHOZ VEZETŐ ELJÁRÁS FŐ LÉPÉSEINEK MEGJELÖLÉSE.

9.1. A preambulum elején szereplő bevezető hivatkozások az alábbiakat jelölik:

- > a jogi aktus jogalapja, vagyis az a rendelkezés, amelyből a szóban forgó jogi aktus elfogadására vonatkozó hatáskör levezethető;

⁶ Bizonyos kivételektől eltekintve, az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* „L” sorozatában kihirdetett vagy közzétett összes dokumentum 2015. január 1-jétől a jogi aktus típusától (rendelet, irányelv, határozat vagy egyéb) függetlenül, egységes sorozatba tartozó sorszámot kap, amelynek formátuma: (Terület) ÉÉÉÉ/SZSZ. Az ezt megelőzően kihirdetett vagy közzétett jogi aktusok számozása nem változik.

- > azok a javaslatok, kezdeményezések, ajánlások, kérelmek vagy vélemények, amelyeket a Szerződések írnak elő (azokat az eljárási aktusokat, amelyeket a Szerződések nem írnak elő, az utolsó bevezető hivatkozások egyikében kell megemlíteni⁷); jogalkotási aktusok esetében szerepeltetni kell a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldéséről, illetőleg a jogalkotási eljárás jellegéről (rendes jogalkotási eljárás vagy különleges jogalkotási eljárás) szóló bevezető hivatkozást is.

Ellenőrizni kell, hogy valóban bevezető hivatkozásokról van-e szó, és nem olyan információkat említenek-e itt, amelyeknek inkább a jogi aktus másik részében kellene szerepelniük (lásd a 9.13. és 9.14. pontot).

A bevezető hivatkozások megjelenítése

- 9.2.** A bevezető hivatkozásokat többnyire állandó fordulat vezeti be (a magyar változatban a „tekintettel”, a francia változatban a „vu” szóval, az angol változatban pedig a „having regard to” fordulattal kezdődnek).

Jogalap

- 9.3.** Az első bevezető hivatkozás általános hivatkozást tartalmaz a meghozandó intézkedés általános alapját képező Szerződésre.

A bevezető hivatkozás szövege a következő:

„tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,”

vagy,

„tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre”,

illetve

„tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre,”.

Ha egynél több Szerződésre történik hivatkozás, külön sorokban kell rájuk hivatkozni, a következő sorrendben: az Európai Unióról szóló szerződés, az Európai Unió működéséről szóló szerződés, az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződés.

- 9.4.** Ha a jogi aktus közvetlen jogalapja a Szerződés valamely rendelkezése, a Szerződésre utaló általános bevezető hivatkozást az „és különösen” szavak kísérik, amelyeket a vonatkozó cikk követ⁸.

⁷ A bizottsági (ún. komitológiai) eljárás szerinti véleményekhez lásd a 10.18. pontot.

⁸ Ha egy jogi aktus egy csatlakozási okmány rendelkezésén alapul, a következő formula használatos: „tekintettel ... csatlakozási okmány(á)ra és különösen annak ... cikkére” vagy „... és különösen annak ... jegyzőkönyvének ... cikkére.”

Példa:

„tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 43. cikke (2) bekezdésére,”

- 9.5.** Ha ezzel szemben a jogi aktus közvetlen jogalapja másodlagos jogszabályban található⁹, az érintett jogi aktusra a második bevezető hivatkozásban kell hivatkozni, a vonatkozó cikkel együtt, és az „és különösen” szavak után.

Példa:

„tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre, tekintettel a halállományok megőrzésére irányuló, a nem fenntartható halászatot lehetővé tevő országok esetében alkalmazandó egyes intézkedésekről szóló, 2012. október 25-i 1026/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre [] és különösen annak 4. cikke (1) bekezdésének c) pontjára,

[] HL L 316., 2012.11.14., 34. o.”

- 9.6.** A jogalapot világosan el kell különíteni azoktól a rendelkezésektől, amelyek a meghozandó határozatok célját, feltételeit és érdemi vonatkozásait határozzák meg. A tisztán eljárási rendelkezések (például az EUMSZ 294. és 218. cikke) nem szolgálnak jogalapként (lásd azonban a 9.7. pontot).
- 9.7.** Az EUMSZ 218. cikkében meghatározott eljárás keretében megkötött nemzetközi megállapodások különleges esetet képeznek, ezért külön említést érdemelnek.

Példa:

„tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 100. cikke (2) bekezdésére, összefüggésben a 218. cikke (6) bekezdésének a) pontjával,”

- 9.8.** Hasonlóképpen, ha a jogi aktus egy sor cikkben meghatározza a későbbi döntések/határozatok célját, egy másik cikkben pedig megjelöli az ezen döntések/határozatok meghozatalára jogosult intézményt, akkor egyedül ez utóbbi cikkre kell hivatkozni.

⁹ A másodlagos joganyagba tartozó jogszabály rendelkezésének bevezető hivatkozása a következő: a bevezető hivatkozásban feltüntetjük a jogi aktus megjelölését, amelyet lábjegyzet-hivatkozás követ; a lábjegyzet megadja a HL-hivatkozást (sorszám, dátum és oldal).

- 9.9.** Ugyanígy, ha a jogi aktus egy cikkben belül tartalmaz egy bekezdést az intézkedések céljáról, és egy másik bekezdéssel hatáskört biztosít, akkor csak ez utóbbi bekezdésre kell hivatkozni¹⁰, nem pedig az egész cikkre.

Például a közös piacszervezés alá tartozó termékekre vonatkozó vámkontingensek részletes szabályainak elfogadásakor az 1234/2007/EK tanácsi rendelet 144. cikkének (1) bekezdésére kell hivatkozni.

Eljárási aktusok

- 9.10.** A Szerződésekben előírt előkészítő aktusokra – különösen az Európai Parlament, a Számvevőszék, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság és a Régiók Bizottsága véleményeire – való hivatkozásokat lábjegyzet-hivatkozásnak kell követnie, feltüntetve azt a Hivatalos Lapot, amelyben az aktust közzétették (például: HL C 17., 1996.1.22., 430. o.). Ha az aktust még nem tették közzé, meghozatalának időpontját kell feltüntetni.

Példa:

„() 1996. április 1-jei vélemény (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).”

- 9.11.** Rendes vagy különleges jogalkotási eljárás esetén, a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldésére vonatkozó bevezető hivatkozás szövege a következő:

„a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,”

A jogalkotási eljárásra vonatkozó bevezető hivatkozás a következőképpen szól:

„rendes jogalkotási eljárás keretében”

vagy

„különleges jogalkotási eljárás keretében”

A rendes jogalkotási eljárás keretében, amikor eljutunk az egyeztető bizottság szakaszához, és az egyeztetés sikerrel járt, a bevezető hivatkozás szövege a következő:

„rendes jogalkotási eljárás keretében, az egyeztető bizottság által (...) -án jóváhagyott közös szövegtervezet figyelembevételével,”

A jogalkotási eljárásra vonatkozó bevezető hivatkozást az eljárás valamennyi szakaszát megemlítő lábjegyzet követi.

¹⁰ Ha egy bekezdés két felhatalmazó rendelkezést tartalmaz külön albekezdésekben, például egyet a Tanácsra vonatkozóan, egyet a Bizottságra vonatkozóan, a megfelelő albekezdésre kell hivatkozni.

- 9.12.** Az eljárásra vonatkozó bevezető hivatkozást kell használni az olyan jogi aktusok esetében, amelyek a Szerződés egy másik cikkében szereplő elfogadási eljárásra utaló jogalap szerint kerültek elfogadásra. Például az EUMSZ 132. cikkének (3) bekezdése (jogalap) az EUMSZ 129. cikkének (4) bekezdésében megállapított eljárásra utal. Az utóbbi rendelkezésre, hasonlóképpen a rendes jogalkotási eljárásnál vagy a különleges jogalkotási eljárásnál írtakhoz, hivatkozni kell:

„a Szerződés 129. cikkének (4) bekezdésében megállapított eljárás keretében”

A bevezető hivatkozásnak nem minősülő hivatkozások

- 9.13.** A bevezető hivatkozások szerkesztésekor ügyelni kell arra, hogy azok vagy a jogalapra vagy az eljárásra hivatkozzanak. Ha a rendelkező rész megfelelő megértése vagy jogszerűségének ellenőrzése érdekében a jogalapon kívüli rendelkezések tartalmára kell hivatkozni, ezt a preambulumbekkezdésekben kell megtenni. Általánosabb hivatkozások, háttérinformációként, az indokolásban szerepeltethetők.

- 9.14.** Az EUMSZ általános intézményi rendelkezéseit (például a 238. és 288. cikket), amelyek a szóban forgó jogi aktusra is vonatkoznak, nem szabad a bevezető hivatkozásokban említeni.

N.B. Az eljárásban való részvételre (előzetes aktusok) történő hivatkozásokat (szakmai testületek véleménye, olyan konzultációk, amelyeket a Szerződések nem írnak elő) általában a bevezető hivatkozások végén tüntetik fel, olyan fordulatokkal, mint például *„tekintettel a [testület neve] véleményére...”, „a [testület neve]-val/-vel folytatott konzultációt követően...”*.

Ellenben a bevezető hivatkozások végén szerepelnek a belső megállapodásban vagy a tagállamok kormányai Tanács keretében ülésező képviselőinek határozatában az olyan hivatkozások, mint:

„a Bizottsággal folytatott konzultációt követően”,

vagy

„a Bizottsággal egyetértésben”.

10.

A PREAMBULUMBEKEZDÉSEK CÉLJA A RENDELKEZŐ RÉSZ FŐ RENDELKEZÉSEINEK TÖMÖR INDOKOLÁSA, AZOK MEGISMÉTLÉSE, ILLETVE MAGYARÁZÓ KÖRÜLÍRÁSA NÉLKÜL. A PREAMBULUMBEKEZDÉSEK NEM TARTALMAZHATNAK NORMATÍV RENDELKEZÉSEKET VAGY POLITIKAI INTELMEKET.

- 10.1.** A „preambulumbekezdések” a jogi aktus azon részét képezik, amely a jogi aktus indokolását tartalmazza, és a bevezető hivatkozások és a rendelkező rész között található. A preambulumbekezdések a „mivel” szóval kezdődnek, egy vagy több mondatból állnak, és számozni kell őket (lásd a 11. iránymutatást). A rendelkező résszel ellentétben úgy kell őket megfogalmazni, hogy nem kötelező jellegük egyértelmű legyen.
- 10.2.** A rendeleteknek, irányelveknek és határozatoknak meg kell határozniuk az alapul szolgáló indokokat. A cél az, hogy bármely érintett személy megbizonyodhassék azokról a körülményekről, amelyek között a kibocsátó intézmény hatásköreit a szóban forgó jogi aktus vonatkozásában gyakorolta¹¹, hogy egy esetleges jogvitában a felek érdekvédelmének lehetősége biztosított legyen, és hogy a Bíróság gyakorolni tudja felülvizsgálati jogkörét.
- 10.3.** Ha szükséges felidézni a jogi aktus keletkezésének történetét, a tényeket időrendi sorrendben kell feltüntetni. A jogi aktus egyes rendelkezéseivel kapcsolatos indokolásnak lehetőség szerint a rendelkezések sorrendjét kell követnie.

Optimális esetben a jogi aktus indokolása a következőket tartalmazza:

- a tényállás és az arra alkalmazandó jogi rendelkezések rövid leírását,
- a következtetést, hogy ezért szükséges vagy célszerű elfogadni a rendelkező részben meghatározott intézkedéseket.

¹¹ Lásd a 24/62. sz., Németország kontra Bizottság ügyet (EBHT 1963., 131. o.).

- 10.4.** Az uniós jogi aktusok indokolásának tartalmával kapcsolatban több pontosítás nem adható. Lehetetlen a különböző területekre kiterjedő vagy eltérő körülmények között elfogadott általános és egyedi jogi aktusok indokolására egységes mintát adni.

Az indokolásra vonatkozóan azonban bizonyos alapelvek megállapíthatók

- 10.5.** A preambulumbekendésekben tömören indokolni kell a jogi aktus rendelkező részének főbb rendelkezéseit. Ennek megfelelően:
- 10.5.1.** A preambulumbekendéseknek valódi indokolást kell tartalmazniuk. Nem tartalmazhatnak a jogalapokra történő hivatkozást (amely[ek]et a bevezető hivatkozásoknak kell tartalmazniuk), és nem ismételtetik meg az adott intézményt hatáskörrel felruházó, jogalapként hivatkozott rendelkezés szövegét. Feleslegesek és értelmetlenek továbbá azok a preambulumbekendések, amelyek nem tesznek mást, mint meghatározzák a jogi aktus tárgyát, illetve indokolás nélkül megismétlik vagy más szavakkal írják le annak rendelkezéseit.
- 10.5.2.** A jogi aktusban nem szerepelhet olyan preambulumbekendés, amely indokolás nélkül csupán megállapítja bizonyos intézkedések szükségességét.
- 10.5.3.** Az indokolás nem állhat sem teljes egészében, sem részben egy másik jogi aktushoz fűzött indokolásra való pusztán hivatkozásból (keresztindokolások)¹².
- 10.6.** Természetesen nem szükséges indokolást fűzni minden egyes rendelkezéshez. Egy jogi aktus hatályon kívül helyezésének vagy egy rendelkezés elhagyásának az okát azonban mindig meg kell adni (lásd még a 10.14. pontot).
- 10.7.** Bizonyos kivételekkel kerülni kell az olyan preambulumbekendést, amely nem a rendelkező rész indokolására szolgál; például az EUMSZ 352. cikk alkalmazása esetén egy utolsó preambulumbekendésben az alábbiak szerint szokták megadni e cikk alkalmazásának indokát: „mivel a Szerződés nem biztosít a 352. cikkben megállapított hatáskörökön túl egyéb hatásköröket [e határozat] elfogadására,”

¹² Lásd a 230/78. sz. Eridania-ügyben hozott ítéletet (EBHT 1979., 2749. o.) és a 73/74. sz., Papiers Peints de Belgique kontra Bizottság ügyet (EBHT 1975., 1491. o.).

- 10.8.** Ha egy adott jogalap úgy teszi lehetővé jogi aktus elfogadását, hogy nem határozza meg pontosan annak típusát („A Tanács elfogadja azokat az intézkedéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy...”), és a meghozandó intézkedés tartalmából nem világos, hogy az uniós jogi aktusok közül melyik típus a megfelelő, célszerű lehet megindokolni, hogy miért az adott típusú jogi aktusra esett a választás. Ha adott esetben például lehetséges lenne közvetlenül alkalmazandó rendelettel eleget tenni a jogalkotási kötelezettségnek, a preambulumbekzdésekben indokolni lehet, hogy miért kedvezőbb csak irányelvet elfogadni, amelyet még át kell ültetni a nemzeti jogba. A jogszabályszerkesztőnek a szubsidiaritás és arányosság elveit is szem előtt kell tartania.

Az indokolási kötelezettség mértéke a szóban forgó jogi aktus vagy rendelkezés jellegétől függ

A. ÁLTALÁNOS HATÁLYÚ JOGI AKTUSOK

- 10.9.** *Alap*-jogiaktusokban az indokolásnak a jogi aktus alapkoncepcióját kell ismertetnie, nem pedig az egyes rendelkezésekhez kapcsolódó valamennyi indokot felsorolnia. Konkrét indokolást kell azonban fűzni számos egyedi rendelkezéshez, vagy a rendelkezések fontossága miatt, vagy azért, mert indokaik az alapkoncepcióból nem vezethetők le.
- 10.10.** A *végrehajtási* jogi aktusokban az indokokat szükségszerűen konkrétanbban tüntetjük fel, bár mindig törekedni kell a tömörség megőrzésére.
- 10.11.** Az általános hatályú jogi aktusokhoz fűzött indokolásnak azonban nem szükséges felsorolnia, még kevésbé kell értékelnie azokat a tényeket, amelyek alapján a jogi aktust elfogadják. Különösen az olyan jogi aktusok esetén, amelyek behozatali vámokat vagy mezőgazdasági visszatérítéseket határoznak meg, nem célszerű részletes (a számításokat is tartalmazó) indokolást adni; ilyenkor elegendő hivatkozni a számítások során használt kritériumokra és módszerekre, felvázolni a jogi aktus elfogadásához vezető általános helyzetet, másfelől pedig bemutatni a jogalkotás révén megvalósítani kívánt általános célokat¹³.

¹³ Lásd a 16/65. sz., Schwarze kontra Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel ügyet (EBHT 1965., 877. o.).

B. EGYEDI JOGI AKTUSOK

- 10.12.** Pontosabban kell meghatározni azokat az indokokat, amelyek az egyedi jogi aktusok alapulnak.
- 10.13.** Különösen igaz ez a kérelmet elutasító jogi aktusokra. A bonyolult jogi helyzeteket és tényállásokat leíró versenyjogi határozatokat is részletes indokolással kell ellátni; mivel azonban e határozatoknak világosnak kell maradniuk, tömörségre is törekedni kell.

C. KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

- 10.14.** Különösen nagy körültekintéssel kell eljárni bizonyos rendelkezések indokolásánál, így például a következők esetében:
- > kivételes szabályok;
 - > általános szabályoktól eltérő kivételes rendelkezések;
 - > általános elvektől eltérő kivételes rendelkezések, mint például a visszaható hatályú rendelkezések;
 - > olyan rendelkezések, amelyek alkalmasak arra, hogy valamely érdekeltet hátrányosan érintsenek;
 - > olyan rendelkezések, amelyek a kihirdetés napján történő hatálybalépésről rendelkeznek.

D. A JOGI AKTUS SZUBSZIDIARITÁSÁNAK ÉS ARÁNYOSSÁGÁNAK INDOKOLÁSA

- 10.15.** A szubszidiaritás és az arányosság elvének érvényesüléséről külön indokolásnak kell szólnia.
- 10.15.1.** Jogalkotási hatáskörük gyakorlása során az intézményeknek figyelembe kell venniük a szubszidiaritás elvét, és az indokolásban („exposé des motifs” / „explanatory memorandum”), valamint – még tömörebben – a preambulumbekkezdésekben meg kell fogalmazniuk, miként tesznek annak eleget.
- 10.15.2.** A szubszidiaritási preambulumbekkezdés szövege esetenként eltérő lehet, általában azonban követi a 10.15.4. pontban szereplő felépítést. Fontos azonban emlékeztetni arra a megkülönböztetésre, amelyet az EUSZ 5. cikke tesz az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozó és az abba nem tartozó területek között.

- 10.15.3.** Az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozó területeken az EUSZ 5. cikkének (4) bekezdése mindössze annyit ír elő, hogy meg kell felelni az arányosság elvének. Ebben az esetben kizárólag az arányosság elvének betartásáról szól indokolás, a következő szövegű preambulumbekendés formájában:

„Az arányosság elvével összhangban szükséges és célszerű az ... [az általános cél meghatározása] alapvető cél megvalósításához a ...-ról/ről szóló [hivatkozás a szóban forgó jogi aktus által szabályozott külön intézkedésekre] szabályok megállapítása. Ez [a jogi aktus típusának megjelölése] az EUSZ 5. cikkének (4) bekezdésével összhangban nem lépi túl a célok eléréséhez szükséges mértéket.”

- 10.15.4.** Ha az Unió nem rendelkezik kizárólagos hatáskörrel, a preambulumbekendés mind a szoros értelemben vett szubsidiaritásra, mind az arányosságra tartalmaz hivatkozásokat az alábbi példában meghatározottak szerint:

„Mivel e ... [a jogi aktus típusának megnevezése] célját [céljait], nevezetesen ... [adott esetben a célkitűzés meghatározása] a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani ... [indokolás], az Unió szintjén azonban ... [az intézkedés terjedelme vagy hatásának meghatározása] miatt e cél(ok) jobban megvalósítható(k), az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubsidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a ... [a jogi aktus típusának megnevezése] nem lépi túl az e cél(ok) eléréséhez szükséges mértéket.”

- 10.15.5.** Az előbbi mintát minden egyes esetben a zárójelekben található magyarázatok szerint kell kitölteni és kiegészíteni oly módon, hogy az valódi indokolást tartalmazzon. El lehet tőlük térni, amennyiben a preambulumbekendés megfogalmazásából világosan kiténik az Unió szintjén való intézkedés szükségessége és adott esetben az intézkedés arányossága.

A felhatalmazásra és a végrehajtási hatáskörökre vonatkozó indokolás

- 10.16.** Azokban az alap-jogiaktusokban, amelyek felhatalmazáson alapuló jogi aktusoknak a Bizottság által történő elfogadásáról rendelkeznek, külön preambulumbekendés hivatkozik az EUMSZ 290. cikkére. Ennek a preambulumbekendésnek és a hozzá kapcsolódó rendelkezések szövegének a megszerkesztésére vonatkozóan az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság kötelezettséget vállaltak arra, hogy lehetőség szerint az ezen intézmények által együttesen kidolgozott szövegmintákat fogják használni.
- 10.17.** Azokban az alap-jogiaktusokban, amelyek végrehajtási jogi aktusoknak a Bizottság által történő elfogadásáról rendelkeznek (EUMSZ 291. cikk), szükség esetén külön preambulumbekendés hivatkozik a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról szóló, 2011. február 16-i 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre¹⁴.

Konzultációkra történő hivatkozások

- 10.18.** A 182/2011/EU rendeletben előírt konzultációkra hivatkozni kell a Bizottság által elfogadott végrehajtási jogi aktusok preambulumban.

A vizsgálóbizottsági eljárás (a rendelet 5. cikke) során valamely bizottsággal folytatott konzultációnak mindig van joghatása. Az adott bizottsággal folytatott konzultációra nem bevezető hivatkozásban, hanem az utolsó preambulumbekendésben kell hivatkozni:

Példa:

„(...) Az e határozatban előírt intézkedések összhangban vannak a(z) [a bizottság neve] véleményével,”

Ezzel szemben, a tanácsadó bizottsági eljárás (a rendelet 4. cikke) során valamely bizottsággal folytatott konzultáció az utolsó bevezető hivatkozásban szerepel, amelynek szövege a következő:

„a(z) [a bizottság neve] bizottsággal való konzultációt követően,”

¹⁴ HL L 55., 2011.2.28., 13. o.

11.**A PREAMBULUMBEKEZDÉSEKET SZÁMOZNI KELL.**

- 11.1.** Ezt a gyakorlatot igazolják a jogalkotás átláthatóságának és a hivatkozás könnyebbségének egyértelmű megfontolásai mind a szöveg elfogadása előtt, mind annak elfogadását követően.

Ez a gyakorlat nemcsak az általános hatályú jogi aktusokra, hanem az intézmények ünnepélyes formában szerkesztett valamennyi jogi aktusára vonatkozik (megjelölés, preambulumbeközdés, rendelkező rész).

- 11.2.** A forma a következő:

„mivel:

(1) ...

(2) ...”.

N.B. Minden preambulumbeközdés nagybetűvel kezdődik, és ponttal végződik, kivéve az utolsó preambulumbeközdést, amely után vesszőt teszünk.

- 11.3.** Ha csak egyetlen preambulumbeközdés van, azt nem kell megszámozni.

12.

A KÖTELEZŐ EREJŰ JOGI AKTUS RENDELKEZŐ RÉSZÉRE NEM NORMATÍV JELLEGŰ RENDELKEZÉSEKET, MINT PÉLDÁUL ÓHAJOKAT VAGY POLITIKAI NYILATKOZATOKAT, ILLETVE A SZERZŐDÉSEKBŐL SZÁRMAZÓ SZAKASZOKAT VAGY CIKKEKET ISMÉTLŐ VAGY KÖRÜLÍRŐ, VALAMINT A MÁR HATÁLYBAN LÉVŐ JOGI RENDELKEZÉSEKET MEGERŐSÍTŐ NEM NORMATÍV JELLEGŰ RENDELKEZÉSEKET NEM TARTALMAZHAT.

A JOGI AKTUSOK NEM TARTALMAZHATNAK OLYAN RENDELKEZÉSEKET, AMELYEK MÁS CIKKEK TARTALMÁT TAGLALJÁK VAGY A JOGI AKTUS CÍMÉT ISMÉTLIK MEG.

Nem normatív jellegű rendelkezések kötelező erejű jogi aktusokban

- 12.1.** A kötelező erejű jogi aktusoknak szabályokat kell megállapítaniuk, beleértve a szabályok megfelelő megértéséhez és alkalmazásához szükséges információkat tartalmazó rendelkezéseket is (például: hatály, fogalommeghatározások). Minden más felesleges: óhajok, szándékok és nyilatkozatok nem szerepelhetnek a kötelező erejű jogi aktus rendelkező részében.

Íme, egy rendeletből vett példa olyan nem normatív jellegű rendelkezésre, amelyet kerülni kell:

„Az ökcómkézett termékek használatának ösztönzésére a Bizottságnak és a Közösség egyéb intézményeinek, valamint az egyéb nemzeti szintű hatóságoknak, az uniós jog sérelme nélkül, példát kell mutatniuk a termékekre vonatkozó követelményeik megállapításakor.”

Ez a rendelkezés egyértelműen óhajt fejez ki, amely nem keletkezett kötelezettséget címzettjeire nézve. Ezért nem kötelező erejű jogi aktusban, hanem a szóban forgó jogi aktus mellékletét képező közleményben vagy ajánlásban van a helye.

Rendelkezések, amelyek a Szerződések vagy más jogi aktusok szakaszait vagy cikkeit ismétlik meg vagy fogalmazzák meg más szavakkal

- 12.2.** Az ilyen rendelkezések használata értelmetlen, és jogbizonytalansághoz vezet. Vegyük az EUMSZ 46. cikkén alapuló jogi aktus példáját, amelyre megfelelően hivatkozik valamely bevezető hivatkozás. Értelmetlen olyan bekezdést szerkeszteni, amely megismétli a 45. cikk (1) bekezdését, amely szerint „Az Unión belül biztosítani kell a munkavállalók szabad mozgását”. A jogszabályszerkesztőnek azt kell megjelölnie, hogy hogyan szándékozik végrehajtani e rendelkezést, nem pedig magát a rendelkezést kell megismételnie. Az ilyen ismétlés azért is veszélyes, mert az eredeti szövegtől való bármilyen eltérés azt a benyomást keltheti, sőt akár azt a vélelmet is keletkeztetheti, hogy a cél más eredmény elérése volt.

A más cikkek tartalmát pusztán kihirdető rendelkezések

- 12.3.** Az ilyen rendelkezések szövege többnyire a következő:

„E rendszer létrehozása céljából a Tanács meghozza a 3., 4. és 5. cikkben meghatározott intézkedéseket”.

Ezeket lehetőség szerint kerülni kell, mivel a szóban forgó cikkek tartalmazzák a végrehajtásukhoz szükséges valamennyi információt. Egy ilyen szerkezet továbbá zavart kelthet egy jövőbeli végrehajtási rendelkezés jogalapja tekintetében: a hivatkozást tartalmazó cikkről van-e szó, vagy pedig arról a cikkről, amelyre hivatkozás történik?

A jogi aktus címét megismétlő rendelkezések

- 12.4.** Még ha nem is lehetséges elkerülni a jogi aktus címének részét képező szavak megismétlését (például abban a cikkben, amely a jogi aktus tárgyát és hatályát határozza meg), valamennyi „többletértéket” fel kell tüntetni a szöveg jellemzőinek részletesebb meghatározásával.

13.

SZÜKSÉG ESETÉN A RENDELKEZŐ RÉSZ ELEJÉRE EGY KÜLÖN CIKKET KELL BEIKTATNI A JOGI AKTUS TÁRGYÁNAK ÉS HATÁLYÁNAK MEGHATÁROZÁSA CÉLJÁBÓL.

- 13.1.** A „tárgy” a jogi aktus tartalmát jelöli, míg a „hatály” azokat a jogi és ténybeli körülményeket, valamint azon személyeket, amelyekre/akikre a jogi aktus vonatkozik.
- 13.2.** A tárgyat és a hatályt meghatározó első cikk a nemzetközi megállapodásokban gyakori, de az uniós jogi aktusokban is gyakran előfordul. Az adott helyzettől függ, hogy szükség van-e ilyen cikkekre.
- 13.3.** Bizonyára nincs értelme annak, ha egy ilyen cikkben egyszerűen újrafogalmazzuk a címet. Az olvasót inkább lássuk el olyan információkkal, amelyek a címben a rövidség megőrzése érdekében nem szerepeltek, de amelyek lehetővé teszik számára, hogy már az elején megállapítsa, hogy a jogi aktus kire vonatkozik. Ezért ügyelni kell arra, hogy a tárgy és a hatály meghatározása ne vezesse félre az olvasót.

Például, ha egy ilyen cikk kimondja, hogy a jogi aktus a „*legalább 25 km/h maximális sebességgel haladni képes járművekre*” vonatkozik, a szóban forgó jogi aktus természetesen tartalmazhat olyan rendelkezéseket, amelyek például csak az 50 km/h maximális sebességgel haladni képes járműveket érintik, mivel egy ilyen jármű minden esetben az adott hatály alá tartozik. Ezzel szemben a jogi aktus nem tartalmazhat rendelkezéseket például a 20 km/h maximális sebességgel haladni képes járműre, mivel a „hatályra” vonatkozó cikk elolvasását követően egy ilyen jármű gyártója vagy tulajdonosa nem olvassa tovább a rendelkező részt.

- 13.4.** A hatály és a fogalom meghatározás közötti különbség olykor nem egyértelmű. A következő példában a fogalom meghatározás egyben a jogi aktus hatályát is meghatározza:

„1. cikk

Ezen irányelv alkalmazásában »jármű« minden, a közúti közlekedésre szolgáló, karosszériás vagy karosszéria nélküli, legalább négy kerékkel és 25 km/h feletti legnagyobb tervezési sebességgel rendelkező jármű és annak pótkocsijai, kivéve a sínen közlekedő járműveket, a mezőgazdasági és erdészeti vontatókat, valamint a mozgó munkagépeket.”

Ez a cikk így is hangozhatnék: „1. cikk – Ez az irányelv minden olyan gépjárműre vonatkozik, amely ... -ra/re szolgál”, és a mondat végződhetnék „[a továbbiakban: a jármű]” fordulattal is. Általában ez a megoldás részesítendő előnyben, különösen akkor, ha a jogi aktusban nem található más fogalommeghatározásokat tartalmazó cikk. Ez lehetővé teszi a hatály világosabb és közvetlenebb meghatározását.

14.

ABBAN AZ ESETBEN, HA A JOGI AKTUSBAN HASZNÁLT FOGALMAK NEM EGYÉRTELMEK, AZOKAT A JOGI AKTUS ELEJÉN EGY KÜLÖN CIKKBEN EGYÜTTESÉN KELL MEGHATÁROZNI. A MEGHATÁROZÁSOK NEM TARTALMAZHATNAK ÖNÁLLÓ NORMATÍV RENDELKEZÉSEKET.

- 14.1.** Minden fogalmat a köznyelvben vagy szaknyelvben használt jelentésével kell ellátni. A jogi egyértelműség érdekében azonban szükséges lehet, hogy maga a jogi aktus határozza meg az általa használt fogalmakat. Ez az eset többek között akkor forog fenn, ha egy fogalomnak több jelentése van, azonban ezek közül csak az egyik jelentését kell használni, vagy ha a jogi aktus alkalmazásában a jelentést korlátozni kell, vagy azt ki kell terjeszteni a fogalomhoz rendelt szokásos jelentéshez képest. A meghatározás nem állhat ellentétben a fogalom szokásos jelentésével.

Az ily módon meghatározott fogalmat az egész jogi aktusban e jelentésnek megfelelően kell használni.

- 14.2.** Ezen iránymutatás második mondata gyakori szerkesztési hibát ír le.

- 14.2.1.** Példa a rossz jogszabályszerkesztésre:

„d) »panasz«, ... minden információ, amelyet olyan személy nyújt be, akinek a hajó biztonságához ... valamilyen érdeke fűződik, amennyiben egy tagállam nem tekinti a panaszt nyilvánvalóan megalapozatlannak. A panaszt benyújtó nevét nem szabad az érintett hajó parancsnoka vagy tulajdonosa előtt felfedni.”

- 14.2.2.** A mondat aláhúzott része nem fogalommeghatározás, hanem a rendelkezés önálló szabályozó (autonóm) eleme.
- 14.3.** Az ilyen önálló szabályozó elemet a normatív rendelkezésekben kell elhelyezni. Példánkban a jogszabályszerkesztő beiktathatja a többi cikk egyikében a megfelelő helyre („amennyiben egy tagállam egy beérkezett panaszt nem tekint nyilvánvalóan megalapozatlannak”) úgy, hogy egy második albekezdéssel egészíti ki a mondatot: „A panaszt benyújtó nevét...”.
- 14.4.** Nemcsak logikai szempontok indokolják azt a követelményt, miszerint a fogalommeghatározások közé önálló szabályozó elemet nem szabad beiktatni. Ha ilyen elemek kerülnek a fogalommeghatározásba, fennáll a veszélye annak, hogy – mivel nincs minden normatív elem ugyanazon a helyen – az olvasó értelmezésük során néhányat közülük nem vesz észre.

15.

A RENDELKEZŐ RÉSZNEK A LEHETŐ LEGNAGYOBB MÉRTÉKBEN KÖVETNIE KELL EGY ÁLLANDÓ SZERKEZETET (TÁRGY ÉS HATÁLY – FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK – JOGOK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK – FELHATALMAZÁST TARTALMAZÓ ÉS VÉGREHAJTÁSI HATÁSKÖRÖKET MEGÁLLAPÍTÓ RENDELKEZÉSEK – ELJÁRÁSI RENDELKEZÉSEK – VÉGREHAJTÁSI INTÉZKEDÉSEK – ÁTMENETI ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK).

A RENDELKEZŐ RÉSZT CIKKEKRE, VALAMINT HOSSZÁTÓL ÉS ÖSSZETETTSÉGÉTŐL FÜGGŐEN CÍMEKRE, FEJEZETEKRE ÉS SZAKASZOKRA KELL FELOSZTANI. HA EGY CIKK FELSOROLÁST TARTALMAZ, A FELSOROLÁSBAN SZEREPLŐ MINDEN EGYES TÉTELT FRANCIABEKEZDÉS HELYETT SZÁMMAL VAGY BETŰVEL KELL JELÖLNI.

- 15.1.** A rendelkező rész állandó (minta szerinti) szerkezetének szöveges elemei a következő, viszonylag szigorú alaki szabályoknak felelnek meg:

- (1) tárgy és hatály (lásd a 13. iránymutatást);
- (2) fogalom meghatározások (lásd a 14. iránymutatást);
- (3) a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra és a végrehajtási jogi aktusokra vonatkozó rendelkezések;
- (4) végrehajtási intézkedések: az irányelvek nemzeti jogba való átültetésének részletes szabályaira és határidejére vonatkozó rendelkezések meghatározott formátumot követnek; egyéb rendelkezések, például a nemzeti szinten meghatározandó szankciókra vagy a biztosítandó jogorvoslatokra vonatkozóak, szintén minta szerinti formátumot követnek;
- (5) átmeneti és záró rendelkezések; az alábbiak tartoznak ide:
 - > korábbi jogi aktusok hatályon kívül helyezése (lásd a 21. iránymutatást). Ha a hatályon kívül helyezés időpontja nem egyezik meg az elfogadandó jogi aktus hatálybalépésének időpontjával, ezt az időpontot egyértelműen meg kell határozni;
 - > a régi szabályozásról az újra történő áttérésre vonatkozó szabályok. A használt nyelvezet és mindenekelőtt az említett dátumok nem hagyhatnak kétséget azon időtartam felől, amely alatt az új rendszer hatálybalépését követően a régi szabályok mindegyikét vagy azoknak egy részét továbbra is alkalmazni kell;
 - > korábbi jogi aktusokat módosító rendelkezések (lásd a 18. iránymutatást);
 - > az az időtartam, amely alatt a jogi aktust alkalmazni kell (lásd a 20. iránymutatást).

15.2. A többi elem – a jogok és kötelezettségek, valamint az eljárási rendelkezések, kivéve a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokra és a végrehajtási jogi aktusokra vonatkozó rendelkezéseket – a jogi aktus tényleges normatív részét képezik, és formájuk a jogi aktus céljától, valamint az előírt szabályozás összetettségi fokától függ.

- 15.3.** Ha egy cikk felsorolást tartalmaz, ügyelni kell annak biztosítására, hogy a felsorolás elemei egybefüggő mondatot alkossanak, és hogy azok közvetlenül kapcsolódjanak a bevezető szavakhoz. E célból inkább kerülni kell az önálló mondatok vagy albekezdések felsorolásba illesztését.

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

„Az illetékes hatóságok ellenőrzéseket végeznek, hogy megbizonyosodjanak:

- az alapanyag-vásárlások és a szállítások közötti összhangról,
Az ellenőrzés során elsősorban az adott esetben fennálló uniós feldolgozási együttthatókra támaszkodnak. Egyéb esetekben az ellenőrzést főként a feldolgozóipar által általánosan elismert együttthatókra kell alapozni,
- a nyersanyagok szabályszerű végfelhasználásáról,
- az uniós jogi rendelkezések teljesítéséről.”

Ilyen esetben jobb elkerülni a felsorolás használatát, és célszerű az alábbi szövegezést alkalmazni:

„Az illetékes hatóságok ellenőrzéseket végeznek, hogy megbizonyosodjanak az alapanyag-vásárlások és a szállítások közötti összhangról.

Az ellenőrzés során elsősorban az adott esetben fennálló uniós feldolgozási együttthatókra támaszkodnak. Uniós feldolgozási együtttható hiányában az ellenőrzést főként a feldolgozóipar által általánosan elismert együttthatókra kell alapozni.

Az ellenőrzések célja az is, hogy megbizonyosodjanak a nyersanyagok szabályszerű felhasználásáról és az uniós jogi rendelkezések teljesüléséről.”

- 15.4.** A jogi aktus rendelkező részének szerkezeti egységeit az alábbi táblázat tartalmazza. Az egyszerű szerkezetű jogi aktusok cikkekből és a cikkek alegységeiből állnak. A jogi aktusok nagyobb szerkezeti egységei között a fejezetek az elsők, amelyeket szükség esetén szakaszokra kell bontani. A fejezetek a szöveg rendkívüli bonyolultsága esetén címekre csoportosíthatók, amelyek pedig szükség esetén részekbe rendezhetők.

Megnevezés	Jelölés	Hivatkozás módja	Megjegyzések
I. Nagyobb szerkezeti egységek			Ezeknek a szerkezeti egységeknek lehet külön címük
- rész	I., II. rész (vagy Első rész, Második rész)	a(z) I., II. rész(ben) (vagy az első, rész(ben), a második rész(ben))	egyes hosszú és bonyolult szerkezetű szövegek esetében (együtt vagy önállóan)
- cím	I., II. cím	a(z) I., II. cím(ben)	
- fejezet	I., II. (vagy 1., 2.) fejezet	a(z) I., II. (vagy 1., 2.) fejezet(ben)	
- szakasz	1., 2. szakasz	a(z) 1., 2. szakasz(ban)	
II. Alapegység			Az alapegységeknek lehet külön címük
- cikk	egyetlen cikk vagy 1., 2. cikk	az egyetlen cikk(ben) vagy a(z) 1., 2. cikk(ben)	folyamatos számozás (akkor is, ha vannak még magasabb szerkezeti egységek is)
vagy			
- pont	I., II. (vagy A., B.) I. (vagy A., vagy 1.)	az I., II. (vagy A., B.) pontban a(z) I. (vagy A., vagy 1.) pont(ban)	egyes ajánlások, állásfoglalások, nyilatkozatok esetében használandók
III. Kisebb szerkezeti egységek			Cím nélküli alegységek
- bekezdés (számozott)	(1), (2)	a(z) (1), (2) bekezdésben	a cikk önálló alegysége
- bekezdés (számozatlan)	nincs	az első, második bekezdés(ben)	a cikk nem önálló eleme
- albekezdés	nincs	az első, második bekezdés(ben)	számozott bekezdés alegysége
- pont	a), b) 1., 2. i., ii., iii., iv.	a(z) a), b) pont(ban) a(z) 1., 2. pont(ban) a(z) i., ii. pont(ban)	általában bevezető fordulat előzi meg
- francia-bekezdés	-	az első franciabekezdésben	
- mondat	nincs	az első mondatban, a második mondatban	pont követi

Belső és külső hivatkozások

(16. és 17. iránymutatás)

16.

A MÁS JOGI AKTUSOKRA VALÓ HIVATKOZÁST A LEHETŐ LEGNAGYOBB MÉRTÉKBEN KORLÁTOZNI KELL. A HIVATKOZÁSOKBAN PONTOSAN MEG KELL JELÖLNI AZT A JOGI AKTUST, ILLETVE RENDELKEZÉST, AMELYRE A HIVATKOZÁS TÖRTÉNIK. SZINTÉN KERÜLNI KELL A KÖRKÖRÖS HIVATKOZÁSOKAT (AZ OLYAN JOGI AKTUSRA VAGY CIKKRE VALÓ HIVATKOZÁS, AMELY MAGA IS VISSZAHIVATKOZIK AZ EREDETI RENDELKEZÉSRE) ÉS A SOROZATOS HIVATKOZÁSOKAT (AZ OLYAN RENDELKEZÉSRE VALÓ HIVATKOZÁS, AMELY MAGA IS EGY MÁSIK RENDELKEZÉSRE HIVATKOZIK).

Belső és külső hivatkozások

16.1. A belső hivatkozás ugyanazon jogi aktus másik rendelkezésére hivatkozik. A külső hivatkozások másik jogi aktusra hivatkoznak; e másik jogi aktus lehet uniós jogi aktus, vagy származhat más forrásból is.

16.1.1. Példa belső hivatkozásra

Ugyanazon jogi aktus mellékletére hivatkozó rendelkezés

„(1) Egy készítmény környezetet veszélyeztető hatásait a következő eljárások közül egy vagy több alkalmazásával kell felmérni:

a) egy, az ezen irányelv III. mellékletében megnevezett hagyományos módszer; ”

16.1.2. Példa külső hivatkozásra:

Másik jogi aktusra hivatkozó rendelkezés

„(...) b) a készítmény azon környezetre veszélyes tulajdonságainak meghatározása, amelyek a 67/548/EGK irányelv VI. mellékletében leírt kritériumokkal összhangban a megfelelő osztályozás szempontjából szükségesek (...)”

16.2. Mind a belső, mind a külső hivatkozásoknak kellően pontosnak kell lenniük annak érdekében, hogy az olvasó könnyen megtalálja a hivatkozott jogi aktust.

16.3. A külső hivatkozások különös körültekintést igényelnek. Így különösen annak a jogi aktusnak, amelyre a hivatkozás történik, kellően világosnak és a nyilvánosság számára hozzáférhetőnek kell lennie.

Alapelv

- 16.4.** Másik jogi aktusra való hivatkozást kizárólag abban az esetben lehet használni, ha:
- > a hivatkozott rendelkezés tartalma megismétlésének mellőzésével a szöveg egyszerűsíthető;
 - > a hivatkozás nem érinti a rendelkezés érthetőségét; és
 - > a hivatkozott jogi aktust már kihirdették, vagy a nyilvánosság számára kellően hozzáférhető.
- 16.5.** Az átláthatóság érdekében a hivatkozásokat mértékkel kell használni. A jogi aktust el kell tudni olvasni és meg kell tudni érteni más jogi aktusok elővétele nélkül is. A szöveg olvashatóságának biztosítása azonban nem vezethet az elsődleges joganyag rendelkezéseinek a másodlagos joganyagban történő megismétléséhez (lásd a 12.2. pontot).
- 16.6.** Mielőtt eldöntenénk, helyénvaló-e hivatkozást alkalmazni, meg kell fontolni, hogy milyen következményekkel járhat a hivatkozott jogi aktus későbbi módosítása.

Érthetőség

- 16.7.** A hivatkozásokat úgy kell megszövegezni, hogy a hivatkozott rendelkezés központi eleme a hivatkozott rendelkezés elolvasása nélkül is érthető legyen.

Példa:

A következő megfogalmazás helyett:

„A 15. cikk a (...) országokba irányuló exportra vonatkozik”,

inkább ezt kell használni:

„A 15. cikkben megállapított ellenőrzési eljárás a (...) országokba irányuló exportra vonatkozik.”

Egyértelműség

- 16.8.** Meg kell jelölni, hogy egy rendelkezés mely tényállási elemeire vagy jogkövetkezményeire történik hivatkozás.
- 16.8.1.** Kerülni kell az olyan hivatkozásokat, amelyek pusztán egy másik rendelkezés zárójelben történő idézéséből állnak.
- 16.8.2.** Egyes rendelkezések egy másik jogi aktus analógia útján, illetve helyesebben „megfelelően” vagy „értelemszerűen” (e magyar fordulatok a latin „mutatis mutandis”-nak felelnek meg) történő alkalmazását írják elő. Ezt a megoldást csak akkor alkalmazzuk,

ha aránytalanságot eredményezne a hivatkozott rendelkezés szerepeltetése. A lehető legvilágosabban meg kell jelölni, hogy mennyiben kell alkalmazni a hivatkozott rendelkezést.

- 16.9.** A „séreleme nélkül” („sans préjudice”/„without prejudice”) szavakkal bevezetett hivatkozások következményei gyakran egyáltalán nem világosak. Többek között ellentmondás lehet a hivatkozást tartalmazó jogi aktus és az ekként hivatkozott jogi aktus között. Az ilyen hivatkozások általában elkerülhetők a hatály pontosabb meghatározása révén. Szükségtelen továbbá ennek a fordulatnak a használata az olyan magasabb rendű rendelkezésekre való hivatkozásként, amelyeket egyébként is alkalmazni kell.

Példa:

A következő megfogalmazás helyett:

„A 91/414/EGK irányelv séreleme nélkül, ezen irányelv osztályozásra, csomagolásra, címkézésre, valamint a biztonsági adatlapokra vonatkozó cikkei érvényesek a növényvédő szerekre.”

inkább ezt kell használni:

„Ezen irányelv (...) -ra/-re vonatkozó cikkeit alkalmazni kell a növényvédő szerekre.”

Hivatkozott jogi aktus idézése

- 16.10.** Ha egy jogi aktusra egy másik jogi aktusban hivatkozni kell, a hivatkozott jogi aktus címét vagy teljes egészében meg kell adni a megjelenés helyének feltüntetésével együtt, vagy pedig rövid formában kell szerepeltetni, különösen ha a hivatkozás a hivatkozást tartalmazó jogi aktus címében szerepel, vagy ha a szóban forgó jogi aktusra már történt hivatkozás.

- 16.10.1.** Ha a jogi aktus címére egy másik jogi aktus címében történik hivatkozás:

- > az intézmény neve nem ismétlődik, ha mindkét jogi aktust ugyanazon intézmény fogadta el (azonban ha több jogi aktusra történik hivatkozás, amelyeket különböző intézmények fogadtak el, mindig meg kell hagyni az intézményekre való hivatkozásokat, akkor is, ha köztük a hivatkozást tartalmazó jogi aktust elfogadó intézmény is szerepel);
- > a dátum elmarad, kivéve, ha a hivatkozás olyan jogi aktusra vonatkozik, amelynek nincs hivatalos sorszáma vagy közzétételi száma;
- > el kell hagyni azokat a szavakat, amelyek a hivatkozást tartalmazó jogi aktus címét szükségtelenül nehezítik tennék, vagy félreértést okozhatnának, úgymint az „és a(z) ... módosításáról”, „és a(z) ... hatályon kívül helyezéséről”,

valamint az egyéb, a jogi aktus címét adott esetben követő elemeket („kódifikált szöveg”, „átdolgozás”) stb.;

- > nem történik hivatkozás arra a Hivatalos Lapra, amelyben a hivatkozott jogi aktust kihirdették.

16.10.2. A bevezető hivatkozásokban, amelyekre az emelkedettebb stílus a jellemző, *a szövegben meg kell adni a jogi aktus megjelölését*¹⁵. Azon értesítést kívánó irányelvek vagy határozatok esetében, amelyeket már kihirdettek, fel kell tüntetni a közzétételi számot is. A megjelölést követő zárójeles felső index olyan lábjegyzetre utal, amely tartalmazza a jogi aktus Hivatalos Lapbéli fellelhetőségi adatait. Nincs ilyen lábjegyzet a Szerződések és más alapvető jogi aktusok (például csatlakozási szerződések és AKCS–EU partnerségi megállapodás) esetében.

Példa:

„tekintettel a polgári kezdeményezésről szóló, 2011. február 16-i 211/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre () és különösen annak...

() HL L 65., 2011.3.11., 1. o.”

16.10.3. A jogi aktus további részeiben (preambulumbekezdések, cikkek és mellékletek) egyszerűsített hivatkozási formát¹⁶ alkalmazunk:

- > a jogi aktusra történő első hivatkozáskor – akkor is, ha a címben már említésre került –, amennyiben a bevezető hivatkozásokban még nem szerepelt, *a jogi aktus számát és a kibocsátó intézmény nevét adjuk meg, a hivatkozáshoz pedig lábjegyzetet fűzünk, amelyben feltüntetjük a jogi aktus megjelölését*¹⁷ és a jogi aktust kihirdető Hivatalos Lap adatait;
- > az olyan jogi aktusra, amelynek megjelölése és a kihirdetésével kapcsolatos adatai is szerepeltek már a bevezető hivatkozásokban vagy a jogszabályszöveg további részében, *kizárólag a jogi aktus számával kell hivatkozni.*

¹⁵ 2013. július 1-jétől a megjelölés a címben található összes hivatkozást – pl. „és a(z) ... módosításáról” „és a(z) ... hatályon kívül helyezéséről” – tartalmazza, de a címet követő egyéb elemeket („kódifikált szöveg”, „átdolgozás”) nem.

¹⁶ Az egyszerűsített hivatkozási forma bevezetésének ideje: 2013. július 1-je.

¹⁷ 2013. július 1-jétől a megjelölés a címben található összes hivatkozást – pl. „és a(z) ... módosításáról” „és a(z) ... hatályon kívül helyezéséről” – tartalmazza, de a címet követő egyéb elemeket („kódifikált szöveg”, „átdolgozás”) nem.

Példa:

Az első hivatkozásban:

„211/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ()

() Az Európai Parlament és a Tanács 211/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a polgári kezdeményezésről (HL L 65., 2011.3.11., 1. o.)”.

Későbbi hivatkozásban:

„a 211/2011/EU rendelet”

Ez a szabály nem zár ki bizonyos szükséges kivételeket, többek között az olyan űrlapokat vagy egyéb, önmagukban használt dokumentumokat tartalmazó melléletek esetében, amelyekben szükség lehet a már hivatkozott jogi aktus megjelölésének és kihirdetési adatainak megismétlésére.

- 16.10.4.** Helyes jogalkotási technika, ha minden olyan jogi aktus szerepel a preambulumbekkezdésekben, amelyre a későbbiek folyamán a jogi aktusban hivatkozás történik. Ez szükség esetén lehetővé teszi a jogi aktusok összefüggéseinek megismertetését, és annak bemutatását, hogy miért kell rájuk hivatkozni.
- 16.10.5.** A rendelkező részben egyéb jogi aktusokra csak akkor hivatkozunk, ha az feltétlenül szükséges. A rendelkező részt az olvasónak önmagában is meg kell tudnia érteni, anélkül, hogy utána kellene néznie más jogi aktusnak. Szintén kerülni kell azokat a problémákat, amelyek a hivatkozott jogi aktus módosításából vagy hatályon kívül helyezéséből eredhetnek.

Dinamikus hivatkozások

- 16.11.** A hivatkozás akkor dinamikus, ha az a hivatkozott rendelkezés mindenkor hatályos változatára vonatkozik.
- 16.12.** Az uniós jog jogi aktusainak rendelkező részében szereplő hivatkozások általában dinamikus hivatkozások.

Ha egy hivatkozott jogi aktust módosítanak, a hivatkozás a módosított jogi aktusra történő hivatkozásnak tekintendő. Ha egy jogi aktus helyébe más lép, a hivatkozás az új jogi aktusra történő hivatkozásnak tekintendő. Ha egy jogi aktust úgy helyeznek hatályon kívül, hogy helyébe nem lép másik jogi aktus, minden joghézagot értelmezés útján kell kitölteni. Ha egy jogi aktust átdolgoznak vagy kodifikálnak, és ennek során a cikkeket újraszámazzák, a változásokat a kodifikált vagy átdolgozott jogi aktushoz mellékelt megfelelési táblázatban fel kell tüntetni.

- 16.13.** Figyelemmel kell lenni ugyanakkor arra, hogy a dinamikus hivatkozások nehézséget okozhatnak az érintett jogi aktus értelmezése során, mivel a hivatkozást tartalmazó rendelkezés tartalma nem végleges, hanem a hivatkozott rendelkezéshez fűzött későbbi módosításoktól függően változik.

Statikus hivatkozások

- 16.14.** A statikus hivatkozások egy meghatározott szövegnek egy meghatározott időpont szerinti változatára hivatkoznak – a jogi aktus és a forrás címe, valamint adott esetben egy módosító jogi aktus feltüntetésével.

Példák:

„a(z) ... rendelettel (*) módosított ... rendelet (**) XX. cikkei.”

„(1) A költségvetés és a saját források érdekében a 89/130/EGK, Euratom irányelv 1. cikkének (1) bekezdése, valamint az ehhez kapcsolódó jogi aktusok, különösen az 1552/89/EGK, Euratom és az 1553/89/EGK, Euratom rendelet és a 94/728/EK, Euratom és a 94/729/EK határozat értelmében vett hatályos Integrált Gazdasági Számlák Rendszerének az ESA második kiadása tekintendő mindaddig, ameddig a 94/728/EK, Euratom határozat hatályban marad.

(2) A 3605/93/EK rendeletben meghatározott túlzotthiány-eljárás szerint a tagállamok által a Bizottságnak küldött jelentések céljaira az Integrált Gazdasági Számlák Európai Rendszerének az ESA második kiadása tekintendő, az 1999. szeptember 1-jei jelentésekig.”

- 16.15.** Ha a statikus hivatkozással hivatkozott rendelkezést módosítják vagy hatályon kívül helyezik, a rá hivatkozó rendelkezést szükség szerint szintén módosítani kell.
- 16.16.** Az uniós jogi aktusokra történő hivatkozások – eltérő rendelkezés hiányában – dinamikusak. A nem uniós jogszabályokra vonatkozó hivatkozások esetében kifejezetten jelezni kell, hogy dinamikus vagy statikus hivatkozásról van-e szó.

Hivatkozások kiigazítása

16.17. Hivatkozások kiigazítására akkor lehet szükség, ha:

- > a hivatkozott rendelkezést elhagyták és helyébe új szöveg lépett;
- > statikus hivatkozás esetében a hivatkozott rendelkezést módosították;
- > a hivatkozott rendelkezés módosítása nem kívánt hatást vált ki a hivatkozást tartalmazó rendelkezésre nézve.

16.18. Általános kiigazításhoz elegendő egy egyszerű megfelelési záradék.

16.18.1. Néhány esetben szükséges lehet megfelelési táblázatot mellékletként csatolni.

Példa:

„A hatályon kívül helyezett irányelvre történő hivatkozásokat ezen irányelvre való hivatkozásnak kell tekinteni és a IX. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni.”

16.18.2. Nem ajánlott szöveges formában meghatározni, hogy az új rendelkezés mely régi rendelkezésnek felel meg.

Példa a kerülendő jogszabályszerkesztésre:

„A következő rendelkezésekben a »441/69/EGK rendelet 2. cikke (4) bekezdésének és 3. cikkének (1) bekezdése« szövegrész helyébe az »565/80/EGK rendelet 4. cikkének (7) bekezdése és 5. cikkének (3) bekezdése« szövegrész lép:

- a 776/78/EGK rendelet 2. cikkének második franciabekezdése,
- a 109/80/EGK rendelet 1. cikkének második franciabekezdése.”

Körkörös hivatkozások

16.19. Körkörös hivatkozás egy másik olyan rendelkezésre történő hivatkozás, amely maga is visszautal arra a rendelkezésre, amely rá hivatkozott. Az ilyen hivatkozásokat kerülni kell.

Sorozatos hivatkozások

16.20. Sorozatos hivatkozás egy másik olyan rendelkezésre történő hivatkozás, amely maga egy harmadik rendelkezésre hivatkozik, és így tovább. Az uniós jogi aktusok érthetőségének megkönnyítése érdekében az ilyen hivatkozásokat kerülni kell.

17.

A KÖTELEZŐ EREJŰ JOGI AKTUS RENDELKEZŐ RÉSZÉBEN EGY NEM KÖTELEZŐ EREJŰ JOGI AKTUSRA TETT HIVATKOZÁS EZ UTÓBBIT NEM TESZI KÖTELEZŐ EREJŰVÉ. ABBAN AZ ESETBEN, HA A JOGSZABÁLYSZERKESZTŐK EGY NEM KÖTELEZŐ EREJŰ JOGI AKTUS EGÉSZÉT VAGY ANNAK EGY RÉSZÉT KÖTELEZŐ EREJŰVÉ KÍVÁNJÁK TENNI, A VONATKOZÓ SZÖVEGRÉSZEKET, AMENNYIRE CSAK LEHETSÉGES, A KÖTELEZŐ EREJŰ JOGI AKTUSBA ÁT KELL VENNİ.

17.1. Az iránymutatás első mondata pusztán tényállítás. Például ha egy határozatot állásfoglalás eredményeképpen fogadnak el, a határozat kötelező erejű jogi aktus, az állásfoglalás pedig jogi kötelező erő nélküli politikai aktus marad.

17.2. Az iránymutatás második mondata különösen azon műszaki szabványokra vonatkozik, amelyeket gyakran szabványügyi testületek, vagy ehhez hasonló szervek határoznak meg. Gyakran túl nagy energiát emészt fel egy terjedelmes nem kötelező erejű jogi aktus teljes szövegének szó szerinti idézése. Ez gyakran fordul elő például a laboratóriumi vizsgálatok menetének leírásánál. Ilyen esetekben csak a szóban forgó jogi aktusra hivatkozunk.

Példa:

„A 3. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében említett, a cigarettadobozokon kötelezően feltüntetendő kátrány-, nikotin- és szén-monoxid-tartalmat az ISO 4387 (kátrány), az ISO 10315 (nikotin) és az ISO 8454 (szén-monoxid) szabvány módszereivel kell mérni.

A csomagoláson szereplő jelölés helyességét az ISO 8243 szabványnak megfelelően kell ellenőrizni.”

Az itteni szövegösszefüggésből egyértelmű, hogy a jogalkotói szándék az említett szabvány kötelezővé tételére irányult.

17.3. Lehetőség van arra is, hogy a hivatkozás mindenkor a hivatkozott rendelkezésnek a kötelező erejű jogi aktus elfogadása idején hatályban lévő változatára vonatkozzék. Ebben az esetben fel kell tüntetni a hivatkozott nem kötelező erejű (jogi) aktus számát és elfogadási időpontját (vagy évét), vagy a „változatában” formulát kell használni (lásd még a 16. iránymutatásban a statikus és a dinamikus hivatkozásokról írtakat).

17.4. Ha azonban kívánatos a szóban forgó nem kötelező erejű jogi aktus

szövege fölötti ellenőrzést fenntartani, annak szövegét meg kell ismételni. Ha a nem kötelező erejű jogi aktus nem teljes egészében ismétlődik, gyakran még így is hasznos megtartani a szerkezetet bizonyos pontok, illetve szakaszok üresen hagyásával, ha szükséges, lábjegyzetben feltüntetett magyarázattal. Hasonlóképpen, ha olyan pontokat vagy melléleteket kell beszúrni, amelyek nem szerepeltek az idézett jogi aktusban, az „1a.”, „1b.” és így tovább számozást kell alkalmazni. Ha a szöveg az 1. pont vagy az I. melléklet előtt ponttal vagy melléklettel egészül ki, az „0.” pont vagy „0.” melléklet lesz.

Példa:

- „3a. EGK-TÍPUSJÓVÁHAGYÁS ⁽¹⁾
Az EGK-típusbizonyítványhoz egy, a X. mellékletben bemutatottnak megfelelő igazolást kell csatolni.
...
4. A HELYESBÍTETT ABSZORPCIÓS EGYÜTTHATÓ JELÖLÉSE
(4.1.)
(4.2.)
(4.3.)
4.4. Minden olyan járműre, amely megfelel az ezen irányelv értelmében jóváhagyott valamely járműtípusnak, szembetűnően, könnyen hozzáférhető helyen jelölést kell felerősíteni...

[¹] A melléletek szövege hasonló az ENSZ Európai Gazdasági Bizottságának 24. előírásához; különösen ha a 24. előírás egyik tételének nincs megfelelője ezen irányelvben, számát zárójelben meg kell adni jelzés céljából.”

Módosító jogi aktusok

(18. és 19. iránymutatás)

18.

A JOGI AKTUS MINDEN MÓDOSÍTÁSÁT EGYÉRTELMEŰEN KELL KIFEJEZNI. A MÓDOSÍTÁSOK A MÓDOSÍTANDÓ JOGI AKTUSBA BEIKTATANDÓ SZÖVEG ALAKJÁT ÖLTIK. LEHETŐLEG TELJES RENDELKEZÉSEKET (CIKKEK, ILLETVE CIKKEK ALEGYSÉGEI) KELL KICSERÉLNI, KÜLÖNÁLLÓ MONDATOK, KIFEJEZÉSEK VAGY SZAVAK BEIKTATÁSA VAGY ELHAGYÁSA HELYETT.

A MÓDOSÍTÓ JOGI AKTUSOK NEM TARTALMAZHATNAK OLYAN ÖNÁLLÓ ÉRDEMI RENDELKEZÉSEKET, AMELYEK NEM KERÜLNEK BE A MÓDOSÍTANDÓ JOGI AKTUSBA.

Az alakszerű módosítás alapelve

- 18.1.** A jogi aktus részleges módosítása általában alakszerű módosítások útján történik, azaz a szóban forgó jogi aktus szövegének módosításával¹⁸. A módosítás szövegét ezért a módosítandó szövegbe kell beiktatni.

Példa:

„1. cikk

A(z) ... rendelet a következőképpen módosul:

1. A 13. cikk (1) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:
 - »(1) Az Intrastat rendszer által előírt statisztikai adatokat...«.
2. A 23. cikk a következőképpen módosul:
 - a) Az (1) bekezdésben az f) és g) pontot el kell hagyni.
 - b) A (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:
 - »(2) A tagállamok előírhatják...«.
 - c) A szöveg az alábbi [(2a)]* bekezdéssel egészül ki:
 - »(2a) Az olyan statisztikai adatszolgáltatók esetében...«.
 - d) A szöveg az alábbi [(4)]* bekezdéssel egészül ki:
 - »(4) A Bizottság gondoskodik a Hivatalos Lapban történő kihirdetésről...«.

* Lásd a 18.13.5. pontban szereplő észrevételt.

¹⁸ Az eltérések (derogációk) e szabály alól kivételt képeznek. Lásd a 18.14. pontot.

- 18.2.** A cikkeket, bekezdéseket vagy pontokat nem szabad újraszámolni a más jogi aktusokban szereplő hivatkozásokból eredő lehetséges problémák miatt. Hasonlóképpen a cikkek vagy a szöveg más számozott részeinek elhagyásából keletkező üres részeket a későbbiek folyamán nem szabad más rendelkezésekkel betölteni, kivéve, ha a tartalom megegyezik a korábban elhagyott szöveggel.

Önálló érdemi rendelkezések tilalma

- 18.3.** A módosító jogi aktus nem tartalmazhat a módosítandó jogi aktustól független érdemi rendelkezéseket. Mivel az új jogi aktus egyetlen joghatása egy meglévő jogi aktus módosítása, a módosító jogi aktus a joghatásait a módosítás hatálybalépésének megvalósulásával ki is fejtette. Csak a módosított eredeti jogi aktus marad irányadó, és a továbbiakban is ez szabályozza az egész kérdéskört.
- 18.4.** Ha így járunk el, az lényegesen megkönnyíti a jogszabályszövegek kodifikációját, mivel a módosító rendelkezések között szereplő önálló rendelkezések jogilag nehezen megoldható helyzethez vezethetnek.

Módosító jogi aktusok módosításának tilalma

- 18.5.** Mivel a módosító jogi aktus nem tartalmazhat önálló érdemi rendelkezéseket, és joghatását a módosítandó jogi aktus módosításával ki is fejtette, a módosító jogi aktusok nem módosíthatók. Ha újabb módosítás(ok)ra van szükség, az eredeti jogi aktusnak a korábbi módosítással kialakult változatát kell módosítani.

Példa:

A Jugoszláv Szövetségi Köztársaság elleni további korlátozó intézkedésekről szóló 1999/318/KKBP közös álláspont végrehajtásáról szóló 1999/357/KKBP határozatot módosító, 1999. június 28-i 1999/424/KKBP tanácsi határozat egy olyan határozat, amely módosít egy határozatot (1999/357/KKBP), amely viszont egy másik határozatot (1999/319/KKBP) módosított.

Az 1999/424/KKBP határozat címének már fel kellett volna tüntetnie, hogy az 1999/357/KKBP határozat korábban módosította az 1999/319/KKBP határozatot. Gondok adódnak az 1999/424/KKBP határozat rendelkező részével kapcsolatban is. Jobb lett volna közvetlenül az 1999/319/KKBP határozatot módosítani.

A módosító jogi aktus jellege

- 18.6.** Általában jobb, ha a módosító jogi aktus ugyanolyan típusú, mint a módosítandó jogi aktus. Különösen nem ajánlatos rendeletet irányelvvel módosítani.
- 18.6.1.** Az elsődleges jog egyes rendelkezései azonban a jogi aktus típusának megválasztását az intézményekre bízzák azáltal, hogy „intézkedések” elfogadására irányuló hatáskört biztosítanak számukra, vagy úgy, hogy kifejezetten említést tesznek a jogi aktusok több lehetséges típusáról.
- 18.6.2.** Továbbá előfordulhat, hogy a módosítandó jogi aktus a módosítás tekintetében más típusú jogi aktust ír elő.

A melléletek módosítása

- 18.7.** A technikai vonatkozású részeket tartalmazó melléletek módosításai általában a módosító jogi aktus mellékletében szerepelnek. Ettől a szabálytól csak akkor lehet eltérni, ha a módosítás csekély jelentőségű.

Példa:

„A(z) ... rendelet II., IV. és VI. melléklete e rendelet mellékletének megfelelően módosul.”

Ebben az esetben a módosító jogi aktus mellékletének olyan bevezető fordulatokat kell tartalmaznia, amelyek egyértelműen meghatározzák a módosítások hatókörét:

„MELLÉKLET

A II., IV. és VI. melléklet a következőképpen módosul:

1. A II. mellékletben a 2.2.5. pont helyébe a következő szöveg lép:
»2.2.5. ...«.

Mindazonáltal a melléklet egyszerű módosítása történhet közvetlenül a módosító jogi aktus rendelkező részében is:

Példa:

„... cikk

A(z) ... rendelet a következőképpen módosul:

1. ...
2. Az I. melléklet címének helyébe a következő szöveg lép:
»...«.

A hivatkozások frissítése (aktualizálása)

- 18.8.** Ha módosítani kell egy hivatkozásban említett rendelkezést, figyelembe kell venni, hogy ez milyen következményekkel jár arra a rendelkezésre, amelyben a hivatkozás található. Ha a hivatkozásnak a rendelkezés módosított szövegére kell vonatkoznia, akkor dinamikus hivatkozások esetében semmit nem kell tenni, míg a statikus hivatkozásokat megfelelően módosítani kell.

A módosító jogi aktus címe

- 18.9.** A módosító jogi aktus címében szerepelnie kell a módosítandó jogi aktus számának, valamint vagy a jogi aktus címét kell megjelölnie, vagy pedig a módosítás tárgyát kell pontosan meghatározni.

Példa:

Módosítandó jogi aktus:

„A Tanács ... rendelete (dátum) a mezőgazdasági struktúrák hatékonyságának javításáról.”

Módosító jogi aktus:

- [a módosítandó jogi aktus címének megjelölése] „A Tanács ... rendelete (dátum) a mezőgazdasági struktúrák hatékonyságának javításáról szóló, ... rendelet módosításáról”; vagy
- [a módosítás tárgyának megjelölése] „A Tanács ... rendelete (dátum) a(z) ... rendeletnek a mezőgazdasági üzemméret tekintetében történő módosításáról”.

- 18.10.** Ha a módosító jogi aktust nem az az intézmény fogadja el, amely a módosítandó jogi aktust elfogadta, a címnek fel kell tüntetnie a módosítandó jogi aktust elfogadó intézmény nevét (további részletekért lásd a 16.10.1. pontot).

Példa:

„A Bizottság ... rendelete (dátum) a ... tanácsi rendelet mellékletének ... tekintetében történő módosításáról ...”

A módosító jogi aktus megszerkesztése

- 18.11.** A módosító jogi aktus preambulumbekzdéseinek ugyanazoknak a követelményeknek kell megfelelniük, mint az önálló jogi aktusok preambulumbekzdéseinek (lásd a 10. és 11. iránymutatást). E preambulumbekzdések azonban annyiban sajátosak, hogy csupán a módosító jogi aktussal elérni kívánt változások indokolását tartalmazzák, tehát nem kell megismételniük a módosítandó jogi aktus indokolását.

18.12. Nem helyes jogszabályszerkesztési módszer a módosítandó jogi aktus preambulumbekzdéseinek módosítása. E preambulumbekzdések egymással összefüggő egésznek képeznek, és a jogi aktusnak az eredeti változatában, az elfogadásának pillanatában való indokoltságát támasztják alá. Kizárólag a kodifikáció vagy az átdolgozás teszi lehetővé az eredeti indokolásnak és az egymást követő módosítások indokolásának – a szükséges kiigazítások utáni – összefüggő egységbe rendezését.

18.13. A módosításokra a módosítandó jogi aktusba beiktatott szöveg formájában kerül sor. A módosításoknak észrevétlenül kell a módosítandó szövegbe illeszkedniük. Különös figyelmet kell fordítani a módosítandó szöveg szerkezetének és terminológiájának megőrzésére.

18.13.1. Az egyértelműség érdekében és tekintettel a valamennyi hivatalos nyelvre történő fordításból eredő problémákra, ajánlatos, hogy a módosításokat – hacsak nem egy dátumról vagy számról van szó – mondatok, illetve egy vagy több kifejezés beiktatása vagy elhagyása helyett egész szövegegységek (cikk vagy annak alegysége) kicserélésével hajtsák végre.

18.13.2. Többszörös módosítás esetén bevezető fordulatot kell használni.

Példa:

„A(z) ... rendelet a következőképpen módosul:
...”

18.13.3. Ha ugyanazon jogi aktus több rendelkezését módosítani kell, valamennyi módosítást egyetlen olyan cikkben kell összefoglalni, amely bevezető fordulatot és a módosítandó cikkek számozását követő pontokat tartalmaz.

Példa:

A(z) ... rendelet a következőképpen módosul:

1. A 3. cikk a következőképpen módosul:
 - a) Az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:
„(1) ...”
 - b) A szöveg a következő [(5)]* bekezdéssel egészül ki:
„(5) ...”
2. A szöveg a következő [7a.]* cikkel egészül ki:
„7a. cikk
...”

* Lásd a 18.13.5. pontban írt megjegyzést.

- 18.13.4.** Ha egyetlen módosító jogi aktus több jogi aktust módosít, az egyes jogi aktusokhoz fűzött valamennyi módosítást külön cikkben kell meghatározni.
- 18.13.5.** A különböző típusú módosításokat (kicserélés, beiktatás, kiegészítés, elhagyás) normatív módon kell elvégezni, a minták szerinti fordulatok használatával.

Példa:

„A(z) ... rendelet X. cikke helyébe a következő szöveg lép:

...”

„A szöveg a következő [Xa.]* cikkel egészül ki:

...”

„Az Y. cikkben a szöveg a következő [(X)]* bekezdéssel egészül ki:

...”

„A Z. cikkben a {3} bekezdést el kell hagyni”

* A bevezető mondatban feltüntethető annak az alegységnek a száma, amely beiktatásra kerül, vagy amellyel a szöveg kiegészül. Bonyolult módosítások esetében a szám feltüntetése, és adott esetben az új szöveg beiktatásának helyére vonatkozó további pontosítások megkönnyíthetik a módosító jogi aktus értelmezését és a későbbi egységes szerkezetbe foglalást.

- 18.13.6.** Mivel egy módosító jogi aktus nem tartalmazhat önálló érdemi rendelkezéseket, a dátumokkal, határidőkkel, kivételekkel, eltérésekkel, a határidők vagy időtartamok meghosszabbításaival és a jogi aktus időbeli hatályával kapcsolatos módosításokat lehetőleg a módosítandó jogi aktusba kell beiktatni.

Érdemi módosítás

- 18.14.** Ha egy jogi aktust módosítani kell – ahogyan az a 18.1. pontban szerepel –, azt főszabály szerint alakszerű módosítással kell megtenni.
- 18.15.** Sürgősségi vagy egyéb gyakorlati okból, valamint az egyszerűség megőrzése érdekében azonban lehetséges, hogy a jogszabályszerkesztő egy jogi aktusba olyan rendelkezéseket kíván beiktatni, amelyek valójában egy másik jogi aktus érdemi módosításainak minősülnek. Az ilyen érdemi módosítások érinthetik a másik jogi aktus hatályát, illetve érinthetnek kötelezettségektől való eltéréseket, a jogi aktus időbeli hatálya alóli kivételeket és így tovább.

Példa:

„A(z) ... rendelet ... cikkétől eltérve a kérelmek ... után nyújthatók be.”

- 18.15.1.** Általános szabályként – és különösen az átláthatóság biztosítása érdekében – kívánatos elkerülni az ilyen jellegű érdemi módosításokat. Érdemi módosítás esetén a másik jogi aktus változatlan marad, és az új rendelkezések tőle úgy térnek el, hogy a régi szöveg, amely hatályban marad, az új szöveg mellett él tovább, amely a régi szöveg rendelkezései közül néhányat hatástalanít, hatályát módosítja, vagy kiegészíti azokat.
- 18.15.2.** Amennyiben egy érdemi módosításnak rendkívül korlátozott hatálya van, úgy elfogadható az adott jogi aktus szövege módosításának elkerülése. Ha azonban a módosítások jelentősek, külön módosító jogi aktust kell elfogadni.

19.

OLYAN JOGI AKTUS, AMELYNEK ELSŐDLEGES CÉLJA NEM EGY MÁSIK JOGI AKTUS MÓDOSÍTÁSA, A VÉGÉN TARTALMAZHATJA MÁSIK JOGI AKTUSOK OLYAN MÓDOSÍTÁSAIT, AMELYEK AZ ADOTT JOGI AKTUS ÁLTAL BEVEZETETT VÁLTOZÁSOK KÖVETKEZMÉNYEI. ABBAN AZ ESETBEN, HA E MÓDOSÍTÁSOK JELENTŐSEK, KÜLÖN MÓDOSÍTÓ JOGI AKTUST KELL ELFOGADNI.

- 19.1.** Előfordulhat, hogy az önálló rendelkezésekkel rendelkező jogi aktus egy adott terület jogi környezetét olyan mértékben változtatja meg, hogy szükségessé válhat más olyan jogi aktusok módosítása, amelyek e terület egyéb vonatkozásait szabályozzák. Amennyiben a módosítás a jogi aktus fő céljával összevetve teljesen másodlagos, akkor ez az eset nem tartozik az önálló érdemi rendelkezések módosító jogi aktusokba történő beiktatásának a 18. iránymutatásban meghatározott tilalma alá.
- 19.2.** A módosításnak minden esetben olyan szövegbeli módosításnak kell lennie, amely összhangban áll a 18. iránymutatásban meghatározott szabállyal.
- 19.3.** A módosítás egyértelmű felismerhetősége érdekében a módosítandó jogi aktus számának szerepelnie kell a módosító jogi aktus címében (lásd a 8.3. pontot).

Példa:

A Tanács 92/96/EGK irányelve (1992. november 10.) a közvetlen életbiztosítási tevékenységekre vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések összehangolásáról, valamint a 79/267/EGK és a 90/619/EGK irányelv módosításáról.

- 19.4.** Ha a módosító rendelkezések egy nem módosítónak szánt jogi aktusban túlsúlyba kerülnek, és annak súlypontját olyannyira eltolják, hogy az inkább már a módosító jogi aktusok kategóriájába csúszik át, a 18.3. és 18.4. pontban meghatározott okokból kifolyólag a jogi aktus tervezetét két külön jogi aktusra kell bontani.

Záró és hatályon kívül helyező rendelkezők, valamint mellékletek

(20., 21. és 22. iránymutatás)

20.

A DÁTUMOKAT, HATÁRIDŐKET, KIVÉTELEKET, ELTÉRÉSEKET ÉS A HATÁRIDŐK VAGY IDŐTARTAMOK MEGHOSSZABBÍTÁSÁT TARTALMAZÓ RENDELKEZÉSEKET, AZ ÁTMENETI RENDELKEZÉSEKET (KÖZÜLÜK KÜLÖNÖSEN A JOGI AKTUSNAK A FENNÁLLÓ HELYZETEKRE VONATKOZÓ HATÁLYÁVAL KAPCSOLATOS RENDELKEZÉSEKET) ÉS A ZÁRÓ RENDELKEZÉSEKET (HATÁLYBALÉPÉS, AZ ÁTÜLTETÉSRE NYITVA ÁLLÓ HATÁRIDŐ ÉS A JOGI AKTUS IDŐBELI HATÁLYA, VAGYIS ALKALMAZÁSÁNAK KEZDETE ÉS ADOTT ESETBEN VÉGE) PONTOS KIFEJEZÉSEKKEL KELL MEGFOGALMAZNI.

A JOGI AKTUSOK ÁTÜLTETÉSÉNEK HATÁRIDEJÉRE ÉS ALKALMAZÁSÁNAK KEZDŐ VAGY ZÁRÓ IDŐPONTJÁRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEKNEK A MEGHATÁROZOTT IDŐPONTOT ÉV/HÓ/NAP FORMÁBAN KELL KIFEJEZNIÜK. IRÁNYELVEK ESETÉBEN EZEKET A HATÁRIDŐKET ÚGY KELL MEGHATÁROZNI, HOGY AZ ÁTÜLTETÉSRE MEGFELELŐ IDŐ ÁLLJON RENDELKEZÉSRE.

20.1. Az uniós jogi aktusokban a hatálybalépés időpontjától eltérhet a jogi aktus alkalmazásának időpontja.

A. HATÁLYBALÉPÉS

20.2. Az EUMSZ 289. cikkének (3) bekezdésében meghatározott jogalkotási aktusok a bennük megjelölt napon, illetve ennek hiányában a kihirdetésüket követő huszadik napon lépnek hatályba (lásd az EUMSZ 297. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdését). Ugyanez vonatkozik egyes nem jogalkotási aktusokra (lásd az EUMSZ 297. cikke (2) bekezdésének második albekezdését) is: a valamennyi tagállamnak címzett rendeletek és irányelvek formájában elfogadott nem jogalkotási aktusokra, valamint a külön címzetti kört nem tartalmazó határozatokra.

a) A hatálybalépés időpontja

- 20.3.** A jogi aktus hatálybalépésének időpontjaként meghatározott napot vagy a kihirdetés napjához képest meghatározott napot kell megjelölni.
- 20.3.1.** A hatálybalépés időpontja nem eshet a kihirdetés napjánál korábbra.
- 20.3.2.** A hatálybalépés időpontja nem határozható meg egy másik jogi aktus által meghatározandó időpontra történő hivatkozással.
- 20.3.3.** Az olyan jogi aktus hatálybalépése, amely egy másik jogi aktus jogalapját képezi, nem tehető a másik jogi aktus hatálybalépésétől függővé.
- 20.3.4.** Jogi aktus nem léphet hatályba az azon jogi aktus hatálybalépésére meghatározott időpont előtt, amelyen alapul.
- 20.3.5.** Jogi aktus hatálybalépése nem tehető olyan feltétel teljesülésétől függővé, amelyről a nyilvánosság nem bírhat tudomással.

b) A hatálybalépés időpontjának meghatározására vonatkozó iránymutatások

- 20.4.** Gyakorlati indokok és sürgősségi megfontolások indokolttá tehetik a kihirdetést követő huszadik nap előtti hatálybalépést. Elsősorban a rendeletek esetében merülhet fel ennek szükségessége. Ilyen esetben a következő szabályokat kell alkalmazni:
- 20.4.1.** A kihirdetést követő harmadik napon történő hatálybalépéshez sürgősségi indokok szükségesek. Minden esetben szükséges ellenőrizni, hogy valódi sürgősség áll-e fenn.
- 20.4.2.** A kihirdetés napján történő hatálybalépésnek valóban kivételesnek kell maradnia, és csak olyan feltétlenül szükséges okokból kerülhet rá sor, amelyek a jogi aktus jellegével szorosan összefüggenek: pl. joghézag vagy spekulációk megelőzése érdekében (lásd a 20.6. pontot). Ilyen esetben külön preambulumbekazdés beiktatásával kell a megfelelő indokokat rögzíteni, kivéve, ha az általános gyakorlat már jól ismert (pl. behozatali vámokat vagy kiviteli visszatérítéseket meghatározó rendeletek esetében).
- 20.5.** A jogi aktus kihirdetésének időpontja az a nap, amelyen a Kiadóhivatalnál ténylegesen valamennyi nyelven hozzáférhető az a Hivatalos Lap, amelyben a jogi aktust közzéteszik, illetve kihirdetik.

c) Sürgős intézkedések

- 20.6.** Azokat a napi és heti rendeleteket, amelyekben a Bizottság a harmadik országokkal folytatott kereskedelemre alkalmazandó behozatali vámokat (és/vagy bizonyos agrárágazatokban további vámokat/lefölözéseket/levonásokat) és visszatérítéseket határoz meg, különösen a spekulációk megelőzése érdekében az alkalmazásuk előtt a lehető legrövidebb idővel kell elfogadni.
- 20.7.** Ezért az a gyakorlat, hogy ezek az időszakos rendeletek kihirdetésük napján vagy az azt követő munkanapon lépnek hatályba.

B. ÉRTESÍTÉS ÚTJÁN TÖRTÉNŐ HATÁLYBALÉPÉS

- 20.8.** A nem valamennyi tagállamnak címzett irányelvek és a címzetti kört tartalmazó határozatok nem tartalmazzák a hatálybalépésük időpontját, hanem a címzettjeiknek szóló értesítéssel lépnek hatályba (az EUMSZ 297. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdése).

C. AZ ALKALMAZHATÓSÁG KEZDETE

a) A rendeletek visszaható hatályú alkalmazása

- 20.9.** Kivételes esetben, és a jogbiztonság követelményeivel összhangban, a rendeletek visszamenőleges hatállyal rendelkezhetnek. A hatálybalépésről szóló bekezdést követő bekezdés ekkor az „Ezt a rendeletet ...-tól/től kell alkalmazni” szövegrésszel egészül ki.
- 20.10.** A jogi aktusok visszaható hatállyal való felruházásához gyakran olyan kifejezéseket használnak az utolsó cikktől eltérő cikkben, mint „...-tól/től ...-ig terjedő időszakra” „...-tól/től ...-ig”, (pl. a vámtarifarendeletek esetében) vagy a „...-tól/től kezdődő hatállyal” szavakat.

b) Rendeletek elhalasztott alkalmazása

- 20.11.** Néha különbséget tesznek egy rendelet hatálybalépése és az általa bevezetett intézkedések alkalmazása között, amely hosszabb-rövidebb időre elhalasztható. A megkülönböztetés célja az lehet, hogy a rendeletben meghatározott új szerveket haladéktalanul felállíthassák, és a Bizottság olyan végrehajtási intézkedéseket fogadhasson el, amelyek kapcsán ezen új szervekkel konzultálni kell.
- 20.12.** Ha egy rendelet bizonyos rendelkezéseinek alkalmazását a rendelet hatálybalépésének időpontja utáni időpontra kell halasztani, akkor egyértelműen meg kell határozni, hogy melyek ezek a rendelkezések.

Példa:

.... cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

A(z) ... cikket ...-tól/től kell alkalmazni.”

Kerülni kell a következőhöz hasonló fordulatokat, amelyek nem teszik lehetővé azon időpont meghatározását, amelytől kezdődően a szóban forgó rendelkezést alkalmazni kell:

„Ez a cikk hatályba lép:

a) miután a tagállamok által létrehozott és jóváhagyott kártérítési testületek egymással megállapodást kötöttek feladataik és kötelezettségeik, illetve a visszatérítési eljárások meghatározása kérdésében;

b) a Bizottság által kijelölt időpontban, miután a tagállamokkal szorosan együttműködve megállapította, hogy az említett megállapodás létrejött;

és a megállapodás teljes időtartama alatt alkalmazni kell.”

c) Az irányelvek végrehajtása (tényleges átültetése)

20.13. Különbséget kell tenni egyrészt a hatálybalépés időpontja, másrészt az alkalmazás időpontja között minden olyan esetben, amikor a címzetteknek időre lesz szükségük ahhoz, hogy a jogi aktus alapján fennálló kötelezettségeiknek eleget tegyenek. Ez különösen az irányelvekre igaz. A végrehajtásra vonatkozó rendelkezéseket a hatálybalépésről vagy adott esetben a címzettekről szóló cikket megelőző cikkben kell elhelyezni.

Példa:

„A tagállamok [meghozzák azokat az intézkedéseket] [hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz], hogy ennek az irányelvnek legkésőbb ...-ig megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.”

20.14. Különösen az áruk, személyek és szolgáltatások szabad mozgásának biztosítását célzó irányelvek esetében kell meghatározni azt az időpontot, amelytől kezdődően a tagállami (nemzeti) rendelkezéseket alkalmazni kell, annak megelőzésére, hogy új akadályok keletkezzenek abból fakadóan, hogy a tagállami rendelkezéseket eltérően alkalmazzák az átültetésre előírt időszak végéig.

Példa:

„A tagállamok ...-ig elfogadják és kihirdetik azokat a rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

A tagállamok ezeket a rendelkezéseket ...-tól/től alkalmazzák.”

D. A JOGI AKTUS ALKALMAZÁSÁNAK VAGY ÉRVÉNYESSÉGÉNEK MEGSZŰNÉSE

20.15. A záró rendelkezések azt is meghatározhatják, hogy a jogi aktus alkalmazása vagy érvényessége mikor szűnik meg.

E. A NEM KÖTELEZŐ EREJŰ JOGI AKTUSOK VÉGREHAJTÁSA

20.16. Az olyan kötelező erővel nem rendelkező jogi aktusok esetében, mint az ajánlások, nincs hatálybalépési vagy alkalmazási időpont; a címzettek azonban arra is felszólíthatók, hogy e jogi aktusokat meghatározott időpontig hajtsák végre.

F. AZ IDŐTARTAMOK SZÁMÍTÁSÁRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

a) Az időtartamok kezdetének megadása

20.17. Kifejezett eltérő rendelkezés hiányában egy időszak a feltüntetett napon 00.00 órakor kezdődik¹⁹. Az időszakok kezdetének megjelölésére leggyakrabban használt kifejezések a következők:

- > ...-tól (...-ig);
- > ...-tól/től kezdődő hatállyal;
- > ...-án/én lép hatályba;
- > ...-tól/től hatályos.

¹⁹ Lásd a Tanács 1971. június 3-i 1182/71/EGK, Euratom rendeletét az időtartamokra, időpontokra és határidőkre vonatkozó szabályok meghatározásáról (HL L 124., 1971.6.8., 1. o.).

b) Az időtartamok végének (lejártának) megadása

20.18. Kifejezett eltérő rendelkezés hiányában egy időtartam az adott napon éjfélkor ér véget. Az időtartamok végének megadására leggyakrabban használt kifejezések a következők:

- > ...-ig;
- > a ... hatálybalépéséig, vagy – ha az korábbi – ...-ig kell alkalmazni;
- > (...-tól) ...-ig;
- > legkésőbb ...-ig;
- > ...-án/én jár le;
- > ...-tól/től nem kell alkalmazni.

21.

A TÚLHALADOTT JOGI AKTUSOKAT ÉS RENDELKEZÉSEKET KIFEJEZETLEN HATÁLYON KÍVÜL KELL HELYEZNI. ÚJ JOGI AKTUS ELFOGADÁSÁVAL MINDEN OLYAN JOGI AKTUST, ILLETVE RENDELKEZÉST KIFEJEZETLEN HATÁLYON KÍVÜL KELL HELYEZNI, AMELY AZ ÚJ JOGI AKTUS RÉVÉN ALKALMAZHATATLANNÁ, ILLETVE TÁRGY TALANNÁ VÁLIK.

21.1. Ha egy jogi aktus elfogadása során a jogalkotó úgy véli, hogy egyes korábbi jogi aktusokat vagy rendelkezéseket már nem kell alkalmazni, mert túlhaladottá váltak, a jogbiztonság megköveteli, hogy azokat a jogi aktus kifejezetten hatályon kívül helyezze. Egy jogi aktus nemcsak azért válhat feleslegessé, mert közvetlenül összeegyeztethetetlen az új szabályokkal, hanem például a szabályok hatályának kiterjesztése miatt is. Ezzel szemben nem szükséges hatályon kívül helyezni egy jogi aktust, ha a benne meghatározott alkalmazási időtartam ér véget.

21.2. Korábbi jogi aktus valamely rendelkezésének kifejezett hatályon kívül helyezéséből az következik, hogy a nem említett rendelkezéseket nem helyezik hatályon kívül. Ezáltal kisebb a kockázata az azzal kapcsolatos bizonytalanságnak, hogy a korábban hatályos szabályok továbbra is hatályban maradnak-e.

22.

A JOGI AKTUS TECHNIKAI VONATKOZÁSAIT MELLÉKLETEKBE KELL FELTÜNTETNI, AMELYEKRE A JOGI AKTUS RENDELKEZŐ RÉSZÉBEN KÜLÖN HIVATKOZÁST KELL TENNI, ÉS AMELYEK NEM FOGLALHATNAK MAGUKBAN SEMMILYEN OLYAN ÚJ JOGOT VAGY KÖTELEZETTSÉGET, AMELYET A RENDELKEZŐ RÉSZ NEM TARTALMAZ.

A MELLÉKLETEKET EGY EGYSÉGESÍTETT FORMA SZERINT KELL ELKÉSZÍTENI.

A. SZOROS ÉRTELEMBEN VETT MELLÉKLETEK

- 22.1.** A szoros értelemben vett mellékleteket arra használják, hogy egyes rendelkezéseket a rendelkező rész szövegtestétől elkülönítve jelenítsenek meg, nagy terjedelmük vagy technikai jellegük, vagy mindkettő miatt. Például: vámtisztviselők, orvosok vagy állatorvosok által alkalmazandó szabályok (mint például a használandó vegyi elemzési technikák, mintavételi módszerek és formák), termékjegyzékek, adattáblázatok, tervrajzok és rajzok stb.
- 22.2.** Ha gyakorlati akadálya van a technikai szabályok vagy adatok rendelkező részbe történő beépítésének, az ajánlott gyakorlat az, hogy mellékletben kell őket elhelyezni. A rendelkező rész megfelelő részében minden esetben világosan kell hivatkozni e rendelkezések és a melléklet közötti kapcsolatra (olyan fordulatok használatával, mint a „mellékletben felsorolt” vagy „az I. mellékletben meghatározott”).
- 22.3.** Egy ilyen melléklet természeténél fogva a jogi aktus szerves részét képezi, ennél fogva a mellékletre hivatkozó rendelkezésben nem kell ezt külön kiemelni.
- 22.4.** A „MELLÉKLET” szónak meg kell jelennie a melléklet elején, és gyakran nincs szükség más fejlécre. Ha egynél több melléklet van, számozásuk római számokkal történik (I., II., III. stb.).
- 22.5.** Noha a mellékletek formájára vonatkozóan nincsenek meghatározott szabályok, egységes felépítéssel kell rendelkezniük, és oly módon kell tagolni őket, hogy a tartalom annak technikai jellege ellenére a lehető legvilágosabb legyen. A számozás, illetve tagolás terén bármilyen megfelelő séma alkalmazható.

B. JOGI AKTUSOKHOZ CSATOLT JOGI AKTUSOK

- 22.6.** Egy jogi aktushoz már létező más jogi aktusokat is lehet csatolni (nem pedig „mellékelni”), amelyeket ez a jogi aktus ily módon általában jóváhagy. Ilyen lehet például az alapszabály vagy a nemzetközi megállapodás.
- 22.6.1.** Az ilyen csatolt jogi aktusok, különösen a nemzetközi megállapodások, maguk is rendelkezhetnek mellékletekkel.
- 22.6.2.** Az ilyen jogi aktusok szövegét nem előzi meg a „MELLÉKLET” szó.

HOGYAN JUTHAT HOZZÁ AZ EURÓPAI UNIÓ KIADVÁNYAIHOZ?

Ingyenes kiadványok:

- egy példány:
az EU Bookshopból (<http://bookshop.europa.eu>),
- több példány, valamint plakátok, térképek rendelése:
az Európai Unió képviselőin keresztül (http://ec.europa.eu/represent_hu.htm),
nem uniós országokban a küldöttségektől (http://eeas.europa.eu/delegations/index_hu.htm),
a Europe Direct szolgáltatáson keresztül (http://europa.eu/contact/index_hu.htm)
vagy a 00 800 6 7 8 9 10 11 telefonszám tárcsázásával (ingyenesen hívható az EU egész területéről) (*).

(*) A legtöbb hívás és a megadott információk ingyenesek (noha egyes mobiltelefon-szolgáltatókon keresztül, telefonfűlkékből és hotelekből a számot csak díjfizetés ellenében lehet hívni).

Megvásárolható kiadványok:

- az EU Bookshopból (<http://bookshop.europa.eu>).

Európai Parlament

Az Európai Unió
Tanácsa

Európai
Bizottság

Kiadóhivatal

ISBN 978-92-79-49109-2
doi:10.2880/93043